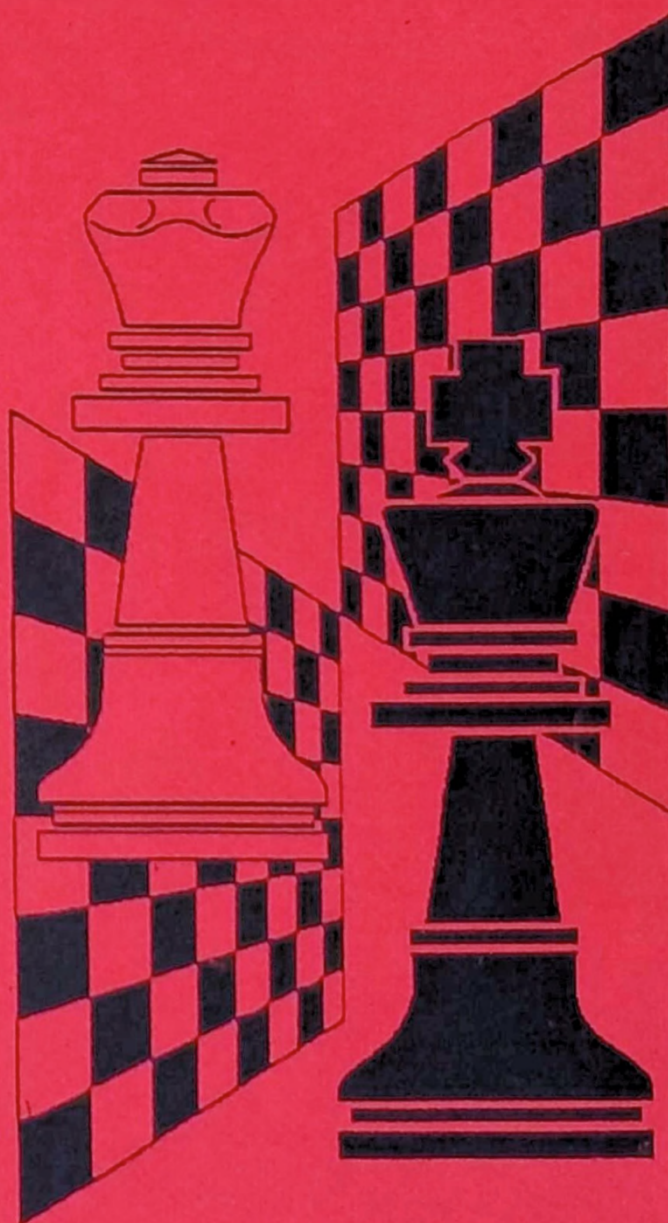

Clubblad

S t a u n t o n

c
h
a
a
k
g
e
z
e
l
s
c
h
a
p

17e jaargang nr. 4
MAART 2001

www.sgstaunton.nl

Inhoudsopgave.pagina.

Bestuurssamenstelling	2
Schaakkalender	2
Van de Redactie/Bestuursmededelingen/Diversen	3
Besluitenlijst ALV	4
Standen externe competitie	4
Bauke Koole. Staunton in een nieuw jasje op internet	5
KNSB competitie	6
NOSBO competitie door Michiel Zeevaarder en Richard Jacobs	7-10
KNSB beker.	10
Uit de schaakhistorie. 3x Hoofstede de Groot en Loman.	11-16
Film: The Luzhin defense	16
Oplossingen Marsopgaven	16
Stand interne competitie	17
Uit de KNSB competitie.	18-19
Groningen-Open 2000	18-19
Hans Luhrman. Een schoonheidsprijs uit 1968 gekraakt!	20-21
NOSBO kampioenschappen	22
Bauke Koole. Jeugdrubriek	23
Marsopgaven	24

Bestuurssamenstelling.

050-

Voorzitter	R.Jacobs	Mozartstraat 22	5252079
Secretaris	J.Dijkstra	Leopoldlaan 13	5266377
Penningmeester	J.Schlunke, Skiramere 19, Harkstede.		4042729
giro 967038 t.n.v. penningmeester	Staunton		
Int.comp.leider	J.Hovius	Schubertlaan 24	5270729
Jeugdleider	B.Koole	L.Henriettestraat 42A	3134434
redacteur/mat.com.	P.R.Dijkhuis	West.Drift 68, Haren	5349355

Speellokaal. Speeltuingeb.Helpman-Oost, Groenesteinlaan 16 5252628

Internet adres: WWW.sgstaunton.nl

Jaarcontributies: Senioren: f150. Studenten: f115. Aspirantleden f105. Jeugdliden f 80. Gastleden f90. Donateurs f 25.

Agenda.

Za 10 mrt.	Lange Leegte Schaaktoernooi te Veendam
Do 15 mrt.	Unitas 4 - Staunton 2
Za 17 mrt.	Staunton 1 - Philidor 2
Wo 21 mrt.	Laatste ronde NOSBO kampioenschappen
Vr 23 mrt.	6e ronde Jannes bokaal, Haren
Za 31 mrt.	Snelschaakkampioenschap NOSBO
Ma 2 apr.	Staunton 3 - Assen 2
Za 7 apr.	Schaakwoude - Stanron
Ma 9 apr.	SISSA - Staunton 2
Za 14 apr.	Eemsmondtoernooi te Delfzijl
20-22 apr.	Weekendtoernooi S.C.Groningen
Vr 27 apr.	Laatste ronde Jannes bokaal te Haren
Ma 30 apr.	Snelschaaknacht SISSA
Ma 7 mei	Staunton 2 - Veendam/RDW
Za 12 mei	Lasker - Staunton

Mutaties.

Adreswijziging: P.V.Vogelsang. Radesingel 15, 9711 EE Groningen.

Nieuwe leden:

U.Groeneveld, Rijksstraatweg 114, 9752 BK Haren.

J.Algra, Martenstraat 18, 9724 LB Zuidhorn. tel: 311.19.89.

Van de redactie.

Alle teams hebben inmiddels één of meer matchpunten bij elkaar gesprokkeld maar desondanks is alom de nood hoog gestegen. Tegen Groningen 6 greep het tweede niet de strohalm die het eerste tegen Groningen 5 wel pakte.

Nadat enige jaren geleden de slotcombinatie Evens-MacDonell uit 1827 werd gekraakt is in dit nummer een schoonheidsprijs uit 1968 aan de beurt. En ook dit speurwerk van Hans Lührman verdient meer aandacht dan uitsluitend in dit clubblad en daaraan wordt gewerkt.

Ook ruim aandacht voor een "special" schaakhistorie. Het speelt in de 19e eeuw in onze stad maar Staunton speelt er geen rol in.

Deze en de vorige pagina zijn getypt op de oude computer, pagina 18 is in Times New Roman (Westers), getypt met lettergrootte 14 op A-4. Duidelijk is dat ingezonden bijdragen voor dit clubblad op A-4 formaat minimaal getypt dienen te worden met lettergrootte 12 om goed leesbaar te zijn op het A-5 formaat waarop dit clubblad verschijnt. Het meegeleverde tekstverwerkingsprogramma Wordpad kan niet en naar links en naar rechts uitlijnen en dat staat slordig wanneer je tien jaar gewend bent. Aan verbetering wordt gewerkt.

Het volgende clubblad verschijnt op maandag 14 mei. Copie inleveren uiterlijk op de clubavond van 7 mei.

Van het bestuur.

. Verbouwing BSV

Omdat er geruchtvorming ging ontstaan omtrent de nieuwbouw van ons clubgebouw en er geen duidelijkheid kwam van het BSV bestuur heeft de voorzitter contact opgenomen met de gemeente Groningen. daaruit kwam naar voren dat er nog wordt gestudeerd op verschillende varianten. Dit kalenderjaar zullen we in ieder geval kunnen blijven.

Internet adres.

Het zal reeds duidelijk zijn dat we een nieuw internet adres hebben dat er aanzienlijk beter uitziet dan het vorige. Speciale aandacht hiervoor op pagina 5.

Gambiet toernooi.

Het ziet er naar uit dat ons gambiet toernooi in ieder geval nog een keer plaats vindt. Definitieve mededelingen hierover in het mei-nummer. Het Albin's tegengambiet wordt gespeeld met de verplichte zetten 1. d4,d5; 2. c4,e5; 3. dxe5,d4.

Interne competitie.

We houden voorlopig aan dat op 28 mei de laatste ronde van de interne competitie wordt gespeeld. De week daarna is het Pinksteren, op 11 juni volleybaltoernooi - waar we met een Staunton team aan willen meedoen - (indien mogelijk schaken we op een andere plaats) en voor 18 en 25 juni denken we aan iets samen met Haren.

Diversen

Erwin van Pelt werd op de eerste speelavond van van dit jaar snelschaakkampioen. Dat kreeg hij niet cadeau want er was een barrage voor nodig met Leo Damen.

Besluitenlijst ALV van 25 september 2000.

1. Door de recente nieuwe overeenkomst met de BSV over de zaalhuur en de consumptieprijzen moet de begroting worden herzien. De huur wordt lager, de prijzen van alle dranken worden f 2.-. (de gewijzigde begroting is inmiddels in het oktober nummer gepubliceerd.
2. Kascommissie bestaat het volgend jaar uit Kruisinga en Lührman.
3. Ebels vertegenwoordigt ons in NOSBO kascommissie in 2001.
4. In principe is f 1000 beschikbaar voor een extern toernooi. (Opbrengst grote clubactie aangevuld met de Staunton kas). Er dient dan wel een comoté te komen van drie personen met plannen, incl. begroting, voor te leggen aan het bestuur.
5. Bij uitspelen afgebroken partijen zal reglement strikt worden gevolgd.
6. Bestuur zal zich beraden over het versneld uitspelen afgebroken partijen aan het einde van de interne competitie.
7. Er zal in het voorjaar van 2001 contact worden opgenomen met Haren en Unitas over het slot van het seizoen.
8. Voor het seizoen is max. f 150 beschikbaar voor internet.
9. De leden van Haren kunnen kosteloos meedoen aan de interne competitie. Dit geldt ook voor één keer per maand voor de vrouwen-schaakclub "Damevleugel". Zij kunnen uiteraard geen clubkampioen worden en worden ingedeeld als eigen leden.

Competitiestanden

Na 6 van de 9 ronden

KNSB 3e klasse A.

NOSBO promotieklasse

	m.p.	b.p.
Tal 2	10	29
Philidor 2	9	29½
Unitas 2	9	26½
Lasker	7	25½
Groningen 3	7	24½
Schaakwoude	6	26½
Sneek	5	22
Van der Linde	4	21
Staunton	3	20½
Groningen 2	0	15

	m.p.	b.p.
SISSA 1	12	34½
Unitas 3	10	32
Spassky's	10	29
Haren 2	9	26½
SISSA 2	7	25½
Roden	5	19½
Groningen 6	3	22
Unitas 4	3	18½
Staunton 2	1	18½
Veendam/RDW	0	14

NOSBO klasse 2B.

	m.p.	b.p.		m.p.	b.p.
Morphy's Law	10	24½	Lewenborg 3	4	16½
Leek	8	23	Assen 2	3	18½
Unitas 6	6	22½	Hoogeveen 3	3	17½
Oostermoer 2	5	21	Staunton 3	1	16½

Het kostte enige moeite om de aktuele NOSBO standen te verzamelen. De NOSBO laat het op internet volledig afweten. Door her en der te informeren en dank zij een aktieve webmaster van de S.C.Assen..... konden de aktuele standen nog worden verkregen.

NOSBO kampioenschap.

Als kampioen van Assen doet Jan Misdorn mee in de hoofdgroep, waar hij na 4 ronden 1½ punt heeft. In de reserve groep die steeds meer ontaardt in een "weinig rijp en veel groen" divisie, heeft Joop Hummel de score die verwacht mocht worden, namelijk 3 uit 4, na Wellner met 3½. Bram Kruisinga en Jelmer Dijkstra hebben 2½ punt terwijl Henk Seijen tot nu toe teleurstelt met 1½.

B. Koole

www.sgstaunton.nl

Vanaf 15 februari is de internetpagina van Staunton te vinden onder eigen domeinnaam: "www.sgstaunton.nl". Hierdoor is Staunton gemakkelijk op internet te vinden. De vorige websites van Staunton hadden ingewikkelde namen omdat we afhankelijk waren van persoonlijk of zakelijke internetadressen van leden. Hieraan is definitief een einde gekomen door een domeinnaam te claimen. Er zit echter een addertje onder het gras. De website van Staunton is ondergebracht bij het bedrijf Freehosting.nl dat gratis domeinnamen verstrekt. Het is de vraag hoe lang zij dit gratis zullen blijven doen.

Het werd trouwens nog spannend. Zoals zoveel internetbedrijven ging ook Freehosting bijna ten onder aan een gebrek aan inkomsten. Toen in december de domeinnaam werd aangevraagd hoorde ik een tijd lang niets meer, bellen of e-mailen ten spijt, het bleef stil. Totdat ene Nina Brink met een grote zak geld op de proppen kwam en Freehosting van de ondergang redde. Kort hierna viel bij mij een brief op de deurmat waarmee ik eindelijk "www.sgstaunton.nl" tot mijn beschikking kreeg.

Men zal zich natuurlijk afvragen waarom niet gekozen is voor het logische "www.staunton.nl". Deze naam was al geclaimd door schaakclub Staunton uit Etten de Leur. Ik heb contact opgenomen met deze schaakvereniging en gevraagd gezamenlijk "www.staunton.nl" te beheren. Dat vonden ze in Etten de Leur geen goed idee. Toch blijf ik erbij dat wij meer recht hebben op "www.staunton.nl" dan, met alle respect, Staunton in Brabant. Tijdens een bestuursvergadering is toen gekozen voor "sgstaunton" waarbij de "sg" staat voor schaakgezelschap.

De NOSBO wilde ook een eigen domeinnaam claimen. Samenwerking met de bond had ook gekund. Staunton zou dan te vinden zijn onder "www.nosbo.nl/staunton". De NOSBO was erg enthousiast maar ik heb er verder niets meer van gehoord.

Vanaf 2 juli 1999 zijn de statistieken bijgehouden. Wij hebben vanaf die datum 5379 bezoekers uit 22 verschillende landen gehad. Waarom zijn deze mensen naar onze site gekomen? De site wordt regelmatig ververs, er kan schaaksoftware worden gedownload, er kunnen schaakpartijen worden nagespeeld, zo staan bijvoorbeeld alle partijen van het wereldschaaktoernooi dat Staunton in 1948 organiseerde op de site, de gambietboekjes van de gambiettoernooien kunnen on-line besteld worden en er is regelmatig nieuws van het KNSB- en NOSBOfront. Ook proberen Piet Mulder en ik regelmatig de stand uit de interne competitie en verslagen van externe wedstrijden tijdig te publiceren. Van alle sites van de NOSBO heeft Staunton de meest actuele. Dat heeft niet alleen wat met Staunton te maken, maar ook met andere schaakclubs uit de NOSBO die de actualiteit van hun internetpagina niet voor langere tijd kunnen waarborgen.

Ik hoop dat alle leden regelmatig Staunton op internet bezoeken, en natuurlijk de interne, hoe meer bezoekers hoe interessanter de site wordt voor sponsors met als gevolg dat internet de clubkas kan spekken. Zover is het helaas nog niet. Tot slot wil ik iedereen heel veel surf plezier wensen op "www.sgstaunton.nl".

KNSB competitie.*Staunton - Unitas 2 4-4*

Het vorig jaar walste Unitas nog over ons heen maar hoewel dit team niet van mindere kracht was gebeurde dat nu niet weer. Het werd een gelijkopgaande strijd die de juiste uitslag kreeg. Menno moest aantreden tegen dezelfde tegenstander maar ook nu moest hij het loodje leggen en bleef daardoor steken op 1 uit 5 en dat is natuurlijk wel teleurstellend. Theo doet het veel beter en wist met de witte stukken in een Grünfeld-Indiër met Lg5 een vol punt te scoren. Aan het derde bord kwam Poppe Dijkhuis met uitstekend spel uit een Engelse opening, won een pion, maar trad daarna wat te krachtdadig op. Daarvan werd echter niet geprofiteerd maar het had in zoverre effect dat hij wat geschrokken het wat (te) voorzichtig aan ging doen en tenslotte niet verder kwam dan remise met nog steeds zijn pluspion. Joop Hummel deed met wit weer eens uitstekend werk want van der Lei behoort tot de oude rotten die het nog uitstekend doen en de wijze waarop hij werd uitgeteld getuigde van klasse die u dan ook kunt bewonderen in dit nummer. Dat Piet Mulder kan schaken betwist niemand; elders in dit nummer meer hierover. Unitas Nieuws doet hiervan als volgt verslag: *Gelukkig stond Nico (Piet zijn tegenstander) straal gewonnen. Hij speelde het Frans goed tegen en won op technische wijze een pion, in het eindspel wat ontstond veroverde hij er nog één. Hij had nu in een toreneindspel 2 verbonden vrijpionnen meer. Meer dan twee uur moesten we lijdzaam toezien hoe dit in remise verzandde.* Zoals gezegd; elders in dit nummer wordt er inhoudelijk indringend op ingegaan.

Erwin speelt dit seizoen nog met ons mee maar gaat ons wel verlaten. Apeldoorn is de standplaats van zijn toekomstige werkring geworden. Hij was echter de enige die vanuit de opening en dat nog wel met wit onder de voet werd gelopen. (1. e4,Pc6). Geheel anders verging het Eddie. In een siciliaan voelt hij zich in zijn element in tegenstelling tot het spelen tegen 1.d4. De kansen waren steeds aan zijn kant maar verder dan een plusremise kwam het niet.

Henk Seijen kwam met wit slecht uit een siciliaan, merkwaardig voor iemand met zo'n ervaring. Maar zijn opponent had dan ook nog zo'n 15 jaar ervaring meer. Jan Wellner deed echter enkele typische hoogbejaarde zetten waarmee de partij in rustig vaarwater kwam en zo kabbelde men naar een vredig slot. Een overzicht van de individuele uitslagen.

M.van Steenis	- M.Boeschoten	0-1	P.W.Mulder	- N.Bleeker	½-½
T.F.Ebels	- C.Praagman	1-0	E.van Pelt	- M.Jans	0-1
P.R.Dijkhuis	- B.Davids	½-½	E.Zwerver	- K.Yakinsha	½-½
J.Hummel	- G.van der Lei	1-0	H.G.Seijen	- J.Wellner	½-½

Groningen 5 – Staunton   **3½-4½**   *Piet Mulder.*

1. J.Ham	- Menno van Steenis	0-1
2. C.Rupert	- Theo Ebels	0-1
3. G.de Wit	- Joop Hummel	0-1
4. K.Soerdjan	- Poppe Dijkhuis	1-0
5. M.v.d. Iest	- Michiel Zeevaarder	½-½
6. W.Welling	- Erwin van Pelt	½-½
7. M.Vos	- Eddy Zwerver	½-½
8. J.F.Rietman	- Henk Seijen	1-0

Het was vlot 0-2 aan de bovenste twee borden en een zege met ruime cijfers leek in het verschiet. Er volgden remises bij Eddy en Erwin, en ook –na een ietwat riskante winstpoging – bij Michiel, maar inmiddels gingen Henk en Poppe ten onder tegen talentvolle jeugdspelers. Joop zorgde er echter voor dat de matchpunten nooit in gevaar kwamen.

Deze twee 'verplichte' matchpunten tegen de hekkessluiter in deze klasse brachten ons weer in de buurt van nummer 8.

Het is zaak uit de drie resterende wedstrijden 4 matchpunten te scoren, dat lijkt de enige route naar handhaving. Groningen 5 zou ons daarbij nog zeer van dienst kunnen zijn door punten van onze concurrenten Sneek en Van der Linde af te snoepen.

Een punt gered, drie verloren door Michiel Zeevaarder

In het nieuwe jaar behaalden we eindelijk het eerste punt, maar SISSA 2 was ook een degradatiekandidaat en had al twee punten dus in feite verloren we er drie, in vierpuntenwedstrijd-logica.

Na twee uur kwamen we met 1-0 voor door Remco maar toen ik een uur later op het wedstrijdformulier keek, stonden we met 4-1 achter! Na drie uur spelen konden we al niet meer winnen en waren al bijna gedegradeerd...

Zelf stond ik toen goed maar Wessels en Damen hadden reden om de remise die ze kregen aangeboden te accepteren. Gelukkig trad toeschouwer Piet even op en "verbod" dat. Beiden bewezen vervolgens hun klasse en wonnen, daarmee een punt reddend.

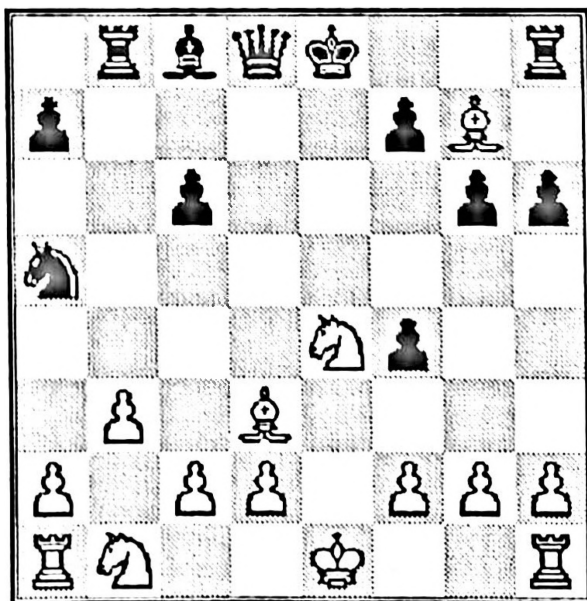
Aangezien mijn partij het spectaculairst was, vanwege een bekend maar discutabel dameoffer, geef ik die. Maar het is wel de bedoeling dat *altijd* de meest interessante partij of stelling beschreven worden! Let daar zelf ook op, beste teamgenoten, want ik let tijdens een wedstrijd niet erg op andere borden, dat leidt me te veel af, en lever wat commentaar bij want analyseren kost me te veel tijd, net als erachteraan bellen.

Michiel Zeevaarder - Taco te Gussinklo

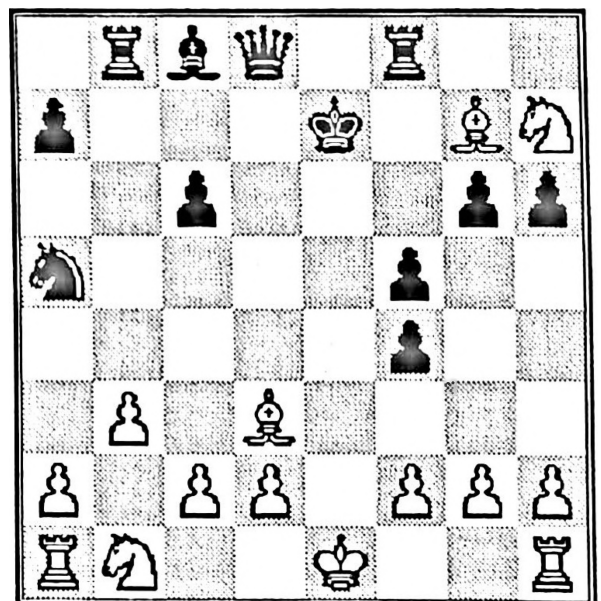
Tweepaardenspel-in-de-nahand, Bogoljoebov-variant (8.Df3)

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lc4 Pf6 4. Pg5 d5 5. exd5 Pa5 6. Lb5+ c6 7. dxc6 bxc6 8. Df3 - een zet van Bogoljoebov. 8... Tb8 - een van de vier hoofdvarianten.

9. Ld3 h6 10. Pe4 Pd5 11. b3 g6 12. Dg3 Lg7 13. Lb2 Pf4 14. Dxf4!? exf4 15. Lxg7

na 15. Lxg7

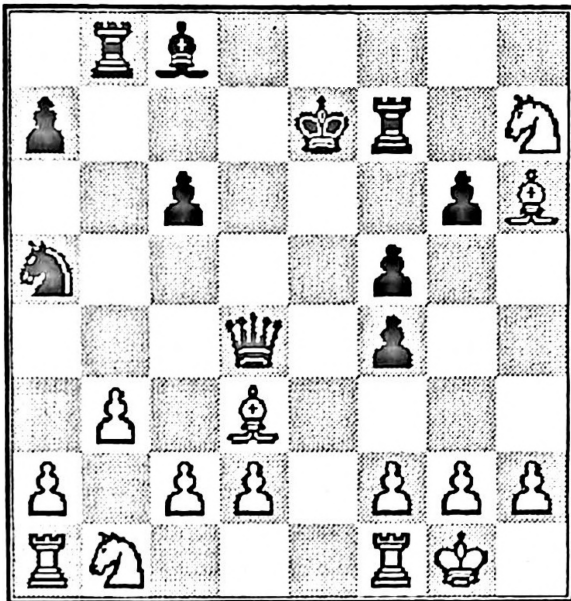

na 17... f5

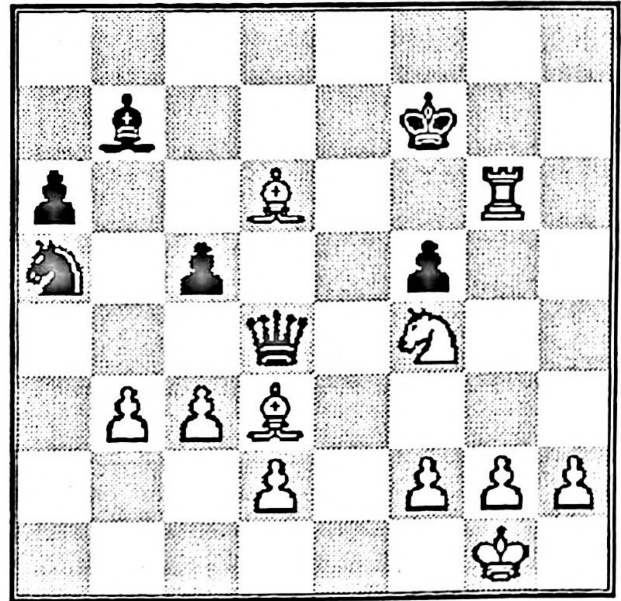
De kritieke stelling. Twee jaar geleden speelde Taco nu 15...f5, wat mij ook de beste lijkt. Nu volgde hij zijn computerprogramma: 15...Tf8. Ik koos voor 16. Pf6+ maar misschien is Lf6 beter, omdat zwart weinig ruimte heeft en wit dan kan rocheren en ontwikkelen. Ik was optimistisch nu er geen f7-f5 was gespeeld. 16...Ke7 17. Ph7? Vermoedelijk is ook nu ontwikkelen met Pc3 en 0-0 (veel) beter. Er volgde 17... f5 (diagram).

Waarom nu niet Pxf8?, vond men. Omdat de stelling twee dingen vereist, lijkt mij: dat wit rocheert (dus mag er geen dameschaakje over de e-lijn komen); en dat hij de loper houdt, en wel op de diagonaal a1-h8. Na Pxf8 Kf7 lukt dat niet allebei. Ik rekende op

Lxh6, dreigt Lg5, voor een tempo, maar met Dd4 heft zwart de dreiging op en valt meteen Tal aan: 18.0-0?? Tf7 19.Lxh6 Dd4.

na 19.... Dd4

na 39. c3

Het is mis ... Maar na 20. Pg5 (om lichte stukken te houden voor rommelkansen) volgde er Dh8?? en ik leefde weer. Taco had gerekend op Pxf7 Kxf7, Lxf4 Tb4 maar overzag dat wit kan beginnen met een schaakje op e1, waarna Le5 kan, wat de diagonaal a1-h8 onderbreekt. Met dat schaakje begon ik nu en kon beide torens "ophalen": 21.Tel+ Kf6 22.Pxf7 Kxf7 23.Lxf4 Dxa1 24.Lxb8 a6. Toen zag het er goed voor mij uit, omdat ik mijn stukken ongehinderd kon ontwikkelen.

Het vierde diagram toont de stelling na 38... Dd5-d4 39.c3. De dame kan nu nog naar h8 en waarom niet? Misschien was Taco moe van het letten op vorkjes en andere dreigingen. Hij speelde in elk geval Dxf4?, wat natuurlijk snel verloor.

Staunton 2 - Groningen 6 2½-5½

L.J.Damen	- J.Brouwer	0-1	D.Hummel	- J.Mostertman	0-1
R.J.Wessels	- J.Hiemstra	½-½	H.Davids	- E.Erdtsick	½-½
M.R.Zeevaarder	- H.v.Himsbergen	0-1	J.Dijkstra	- J.Holtz	0-1
B.Kruisinga	- T.Ensink	1-0	R.Bredewold	- E.Bekker	½-½

De praktisch laatste kans voor klassebehoud in deze degradatiewedstrijd werd niet benut; daarvoor was het voor deze gelegenheid opgestelde team van de bezoekers gewoon te sterk. Toch viel het wat tegen hoe Leo Damen werd opgebracht en hoe Michiel Zeevaarder in de opening werd overrompeld. Henk Davids miste weer de finishing-touch van een goede partij, maar miste tenminste niet een vol punt Conform de huisstijl van onze vaste verslaggever volgen hieronder de meest spectaculaire partij en de meest interessante stelling.

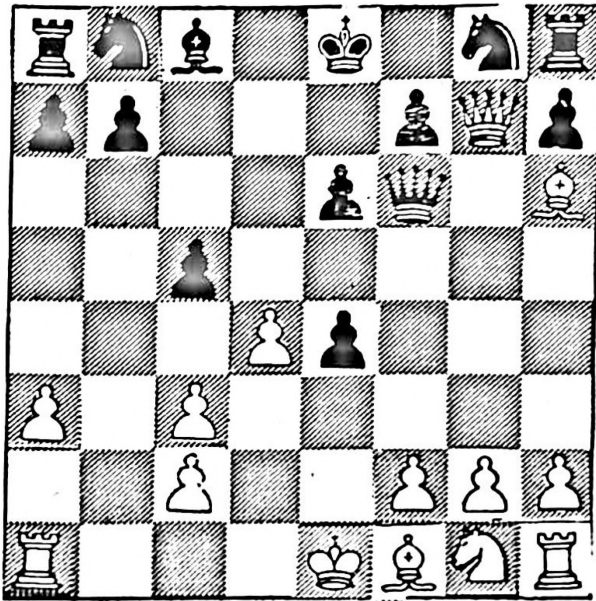
(redacteur)

H.van Himsbergen - M.R.Zeevaarder

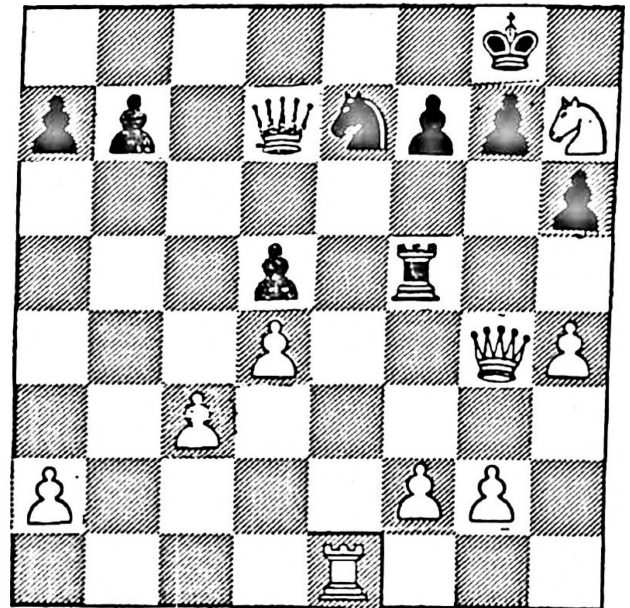
1. e4,e6; 2. d4,d5; 3. Pc3,Lb4; 4. a3,Lxc3; 5. bxc3,c5? (De juiste behandeling van deze variant is 5...dxe4; 6. Dg4,Pf6; 7. Dxc7,Tg8; en dan c5, Pd7 of Tg6.) 6. Dg4,dxe4? 7. Dxc7,Df6; 8. Lh6!. Gemist. Diagram 1. 8. Pd7? (Dxh6 is het enige); 9. Lb5,a6? 10.Df8 mat.

In stelling 2 miste Henk Davids de elegante beslissing 37. Pf6+ met directe winst. Na 37. Txe7,Dxe7; 38 Dxf5,g6 werd het remise.

1. Van Himsbergen - Zeevaarder

2. Davids - Erdtsick

di 9 januari Hooageveen 4- Staunton 3 5-3

" Een onbekende." Schreef Piet in de voorbeschouwing, daarin had hij niet helemaal gelijk. Staunton3 speelde een jaar of zes geleden al tegen Hooageveen, toen speelde Hooageveen nog met Luuk van Kooten op bord, nu een een van de sterkste spelers van Groningen. De wedstrijd had zoals vaker dit seizoen een rommelig karakter. Het is erg moeilijk om de acht spelers van dit team op de been te krijgen. Richard Jacobs moet werkelijk alles uit de kast halen om met een compleet team aan te treden. Jorg Schlunke was de schlemiel van de avond, hij won al vrij snel een stuk van zijn tegenstander en dreigde hem in een paar zetten van het bord te vegen. Maar waarschijnlijk vanwege zijn lange werkdag en vervolgens nog de lange autorit (enkele uren in de file is geen pretje) deed hij enkele minder sterke zetten waarna hij weliswaar nog steeds gewonnen stond maar wit toch weer kansen kreeg. En in een vlaag van onoplettendheid werd een dol paard hem te veel en was hij al zijn voordeel pardoes kwijt maar erger nog ook een punt. Jan Hovius heeft het geduld en de techniek een klein voordeel uit te zitten en de tegenstander murw te spelen, zo ook deze keer in een moeilijke stelling liet hij zich niet verleiden tot speculatieve zetten maar deed hij gezonde degelijke zetten zonder te veel risico. Het gaat langzaam maar het gaat gestaag en recht op het doel af. Hiermee is hij voor het derde van grote waarde. Geheel in tegenstelling tot mijzelf wederom wist ik gewonnen stelling in enkele zetten te ruineren en zodoende opnieuw een nul te incasseren.

Omdat we op 9 januari helaas maar met 6 van de acht konden aantreden tegen Hooageveen mochten Egbert Meijer en Bauke Koole een week later proberen een 31/2-21/2 achterstand alsnog te winnen of tot een gelijk spel om te buigen. Bauke won zijn wedstrijd maar Egbert verloor zijn scherp opgezette Siciliaan zodat Staunton3 wederom met lege handen achter bleef. Waarbij opgemerkt moet worden dat Bert wel pech had. Op de bewuste avond kwam de clubkampioen van 1999/2000 na enkele maanden van afwezigheid plotseling binnen vallen en mocht als wijze van surprise het tegen Bert opnemen. Het ratings verschil was te groot. Bert heeft zich goed gewoerd maar was kansloos. Daar tegen staat tegenover dat Bauke veel te sterk was voor zijn tegenstander ook daar was het ratings verschil groot. Ik vraag me af wat de afloop zou zijn geweest als Bauke en Bert van bord gewisseld zouden hebben..... In ieder geval zouden de partijen een stuk spannender en interessanter geweest zijn.

M.Eggermans - J.Hovius	0-1	R.Danker - T. Rellum	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
T.Seventer - H.Lührman	1-0	M.Hofstra - R.Jacobs	1-0
D.Sadullah - B.Meijer	1-0	D.de Jong - A.Offers	0-1
F.van Amerongen - B.Koole	0-1	A.ten Haken - J.Schlunke	1-0

ma 5 februari Staunton 3 - Lewenborg 3 4-4

Eindelijk het eerste gelijke spel is binnen. Het lukt Richard Jacobs deze keer zonder al te veel problemen een compleet team te verzamelen. En dat betaalde zich uit. Richard zelf speelde remise, Jorg Schlunke in pak met stropdas koud uit zijn werk haalde een vol punt binnen. Er vielen nog wat remises en er werd wat verloren maar zo sloop het team steeds dichterbij de vier punten. Opvallendste speler was Jan van der Ploeg, als jeugdlid doet hij het prima op bord1 bij de C-junioren, op bord8 kwam hij goed uit de Engelse opening en zette zijn tegenstander flink onder druk. Die verkoos een volle toren te geven tegen vage aanvalskansen, Jan pareerde de aanval bekwaam en kon zijn eerste overwinning in een senioren NOSBO-team noteren.

J.Hovius - T.Visser	1-0	J.Schlunke - A.Hylema	1-0
H.Lührman - T.Hertig	0-1	P.Vogelsang - S.Rijploeg	0-1
R.Jacobs - J.Schut	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	D.Rietveld - S.Visser	0-1
A.Offers - O.Sield	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	J.v.d.Ploeg - J.sahouka	1-0

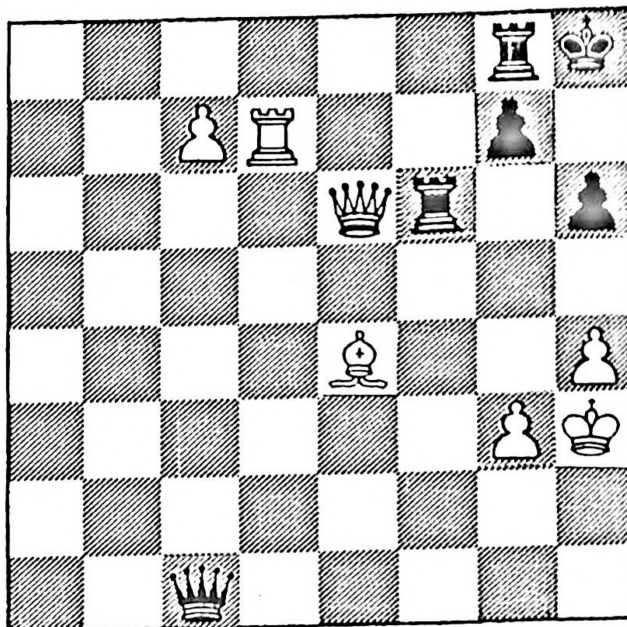
di 6 maart Leek - Staunton 3

De laatste kans om het vege lijf te redden en niet te degraderen. We zullen de laatste twee wedstrijden moeten winnen. Het zal niet eenvoudig zijn maar de wil is er het eerste punt is binnen het kunnen er vijf worden.

KNSB beker. Kopje onder tegen Unitas. Einde jaarlijkse avontuur.

B.v.d.Marel - M.v.Steenis	1-0
O.Rubingh - T.F.Ebels	1-0
A.Boer - P.R.Dijkhuis	1-0
J.Balje - H.G.Seijen	1-0

Twee klassen verschil en dat kwam er ook duidelijk uit. Alleen invaller Poppe Dijkhuis hoefde niet voor de tegenstander capituleren maar de tijd deed hem de das om op een moment dat hij het na een goede partij in één zet uit had kunnen maken via een motief dat beide hadden gemist maar beslissend was in combinatie met promotiemotieven. Na 50. Dxf6! had zwart kunnen opgeven vanwege de matdreiging op h7. De volgende dag, in alle rust, zie je zoiets direct, net als de omstanders. Maar ja, dat verschijnsel kennen we allemaal.

Uit de schaakhistorie. Drie generaties Hofstede de Groot en Loman.

In "Staunton 1871-1996" is aandacht besteed aan de schaakprestaties van C.P.Hofstede de Groot. Hij was van 1878 tot zijn dood in 1884 hoogleraar in de kerkgeschiedenis, benoemd door de N.H.Kerk, een mogelijkheid die er was sinds de nieuwe wet op het hoger onderwijs uit 1875. In het genoemde boek zijn twee partijen van hem opgenomen, één uit de eerste bondswedstrijd die de Ned. Schaakbond organiseerde bij zijn oprichting in 1873, waar hij de derde prijs behaalde en een partij tegen ex-wereldkampioen Anderssen uit 1875.

In het jan. nummer 1999 gaven we bijzonderheden over Stauntons eerste erelid, Rudolph Loman, maar wie haalde hem naar Groningen voor het geven van een blindséance tegen leden van Ludendo Studemus en Staunton? Uit het volgende verhaal zal duidelijk worden dat dit een initiatief van de familie Hofstede de Groot moet zijn geweest. Ook zal uit de doeken worden gedaan naar wie die kade aan het Reitdiep is genoemd. We beginnen echter met het interessante levensverhaal van de eerste generatie, P.C.Hofstede de Groot.

Petrus Cornelis de Groot (1802-1886) werd geboren in Leer en kwam in 1814 naar Groningen. De naam van zijn moeder, Hofstede, voegde hij toe. Hij studeerde theologie en promoveerde in 1826. Daarna werd hij predikant te Ulrum en reeds drie jaar later hoogleraar te Groningen. Saillant is dat hij in Ulrum werd opgevolgd door Ds. De Cock. (Deze figuur verdwijnt nu uit beeld, of hij schaakte is ons niet bekend, naspeuringen daarover laten we maar over aan Unitas). Hofstede de Groot was hoogleraar tot zijn 70-ste jaar in 1872 en nam in de 19e eeuw aan de universiteit een zeer prominente plaats in. Hij was o.a. mede-oprichter van de Groninger School, een nieuwe moderne richting in de protestantse kerk en was ook maatschappelijk zeer actief, hield zich o.a. bezig met de armenzorg en was ook schoolopziener. In 1873, kort na zijn emeritaat, viel hem de eer te beurt het standbeeld van Graaf Adolf in Heiligerlee te mogen onthullen. (Dat beeld was vijf jaar te laat klaar maar dat is een bekend verhaal dat men ook te horen krijgt bij een bezoek aan het museum aldaar). Zijn levensloop overziende met de wetenschap dat men in die tijd tamelijk royaal was met het benoemen van een straat naar hoogleraren, zou men wellicht denken dat de kade aan het Reitdiep naar hem zou zijn genoemd maar dat is niet het geval. Over zijn schaakprestaties is niets bekend, wel dat er in de huiselijke kring werd geschaakt.

De schaker waarom het hier gaat was zijn zoon Cornelis Philippus (1829-1884), geboren in Ulrum. Hij werd in 1846 student en promoveerde in 1855, ook in de godgeleerdheid. Zelf woonachtig in de Nieuwe Boteringestraat 235 trouwde hij met Catharina Dorothea Star Numan uit de Nieuwe Ebbingestraat 39 en kreeg daarmee een schoonvader die wel een behoorlijke straat, zelfs met school, toebedeeld kreeg. Hij begon als predikant te Rottum en via Dwingelo en Purmerend kwam hij terecht in Kampen waar hij "stond" (en schaakte) van 1866-1878. Als hoogleraar te Groningen hield hij zich echter nogal afzijdig van het schaakleven dat toen een bloeiperiode doormaakte. In 1873 was Staunton opgericht en in 1876 een Noordelijke (eerst provinciale) schaakbond. Hij stuurde echter wel partijen aan de redactie van de schaakkalenders van de Noordelijke Bond en daardoor beschikken we over vrij veel materiaal van deze schaker wiens niveau uitsteeg boven dat van de leden van Staunton. Bekoren kunnen de partijen ons niet, maar vergelijken is moeilijk. Morphy's niveau kun je ook niet toetsen aan dat van Fischer of Kasparov. Bij zijn dood schreef zijn neef, (hun moeders waren zusters) Dr. Haakma Tresling uit Winschoten een necrologie die is opgenomen in de schaakkalender van het Noordelijk Schaakbond en hierbij gaat.

IN MEMORIAM.

Prof. dr. C. P. Hofstede de Groot is ons ontvallen door den onverbiddeijken dood, die hem in den nog krachtigen leeftijd van 55 jaren wegrukte. Getrouw medewerker van onzen schaakkalender, gelukkig beoefenaar van dat edele spel, een van de sterkste Nederlandsche schakers, verdient hij meer dan menig een woord van hulde, zijner nagedachtenis gewijd.

Reeds op prillen leeftijd leerde zijn vader, professor dr. P. Hofstede de Groot, hem de eerste regels van het schaakspel en spoedig was hij zijn leermeester over het hoofd gegroeid. Dit is zeker, dat hij als student alle zijne tegenstanders sloeg. Hij speelde veel met Luningh Meijer, naderhand predikant in Assen, met Mr. Eekhout, met dr. Baehr, met den toenmaligen student, het naderhand zoo beroemde kamerlid, Mr. S. van Houten, met Mr. Cremers, naderhand minister e.a.

In het laatst van 1854 werd er een schaakwedstrijd gehouden tusschen Groninger studenten, waaraan door 32 student-schakers werd deelgenomen; de Groot sloeg al zijne tegenstanders en kreeg den 1sten prijs, terwijl van Houten, die twee achtereenvolgende spellen tegen hem verloor, den tweeden prijs behaalde. Naderhand vinden wij hem terug in Wirdum (prov. Gron.), waar hij in dr. N. Rutgers van Uithuizen een waardigen tegenstander vond. Van Dwingeloo uit, waar hij naderhand metterwoon gevestigd was, zijn mij geene berichten geworden, maar beroepen als predikant te Kampen, vinden wij hem weer als de ziel en sterkste speler van het schaakgezelschap „Palamedes,” 't welk o.a. eenige correspondentie-partijen met „Gouda” speelde, waaraan buiten hem nog deelnamen de h.h. Belmer, dr. J. W.

12 medestrijders den 8en prijs behaalde, een schaaktafelte met de werken van Staunton. Na dien tijd heeft hij nooit weder deelgenomen aan den jaarlijkschen wedstrijd van den Ned. Bond. Dooh voor zooverre zijne bezigheden het vergunden, zocht hij hier en daar de Ned. schakers op, hetzij in de witte societeit, in den Haag, of in het leeskabinet te Rotterdam, of in eene der schaaklocalen te Amsterdam, waar hij beurtelings met de Vogel, prof. Baehr, Dupré en anderen menige lans brak; ook de heeren Blank te Gouda, ter Haar te IJsselstein en ds. C. P. de Groot maakten kennis met zijn schaaktalent. Ook ondergeteekende had het genoegen eenige partijen met hem te spelen, waaronder ééne correspondentie-partij, die, met het Schotsche gambiet begonnen, door hem op eene schitterende wijze werd gewonnen. Voor het bord heb ik van de drie partijen slecht ééne kunnen winnen. Ook met de schaakmatadors prof. Anderssen en Zukertort maakte hij op het schaakbord kennis. In het kort, er zullen weinig Nederl. schakers zijn, die met een grooter aantal personen in hun leven den edelen strijd op het bonte ruitenveld hebben gestreden.

Dat hij met zijnen zoon, den lit. student te Groningen, menige partij voor het bord en per correspondentie speelde, behoeft geen betoog.

Zijn stijl als schaker was schitterend. Hij had niets van een schaakschuiver. Goed vertrouwd met de theorie van het spel, was hij er geen slaaf van, ja hij hield er van zijn vijand door ontheoretische zetten in de war te brengen. Hieraan dankte hij menige overwinning, maar tegen sterke spelers ook menig verlies. Steeds zocht hij naar schoone combination. Ik herinner mij nog eene partij van hem, waarin ik hem mat hoopte te zetten in drie of vijf zetten, in die bekende positie,

De Groot, van de
Daar hij bij de oplichting van den Ned. Schaak-
sloot hij zich daarbij aan en nam aan den 1en schaak-
wedstrijd deel in 's Gravenhage, 1873, waar hij van

dr. C. H. van Herwerden, onzen gastheer en weder-
zijdschen oom, „nu zou Tresling mij in drie zetten mat
kunnen geven, maar mijne batterij komt eerder in wer-
king, dan de zijne, ik annonceer mat in 4 zetten.” En
zoo gebeurde het, zeer tot mijne teleurstelling.

Door hem gespeelde partijen zijn er verschillende ge-
plaatst in Sissa, in den Noordelijken Schaakkalender,
ook enkelen in de Deutsche Schach-Zeitung. Hij scheen
niet tot de vrienden van de redacteurs van Sissa te
behooren. Zijne partijen werden scherp gekritiseerd,
en men vond schaars een woord van lof. Dat ziet men
meer. De Deutsche Schach-Zeitung is ook karig in
het bewierrooken van den genialen Blackburne.

Partijkritiek was hem toevertrouwd, men denke aan
de vele door hem in de Prov. Gron. Courant gekriti-
seerde meesterpartijen, o.a. die, welke onder den titel
„De schakers in Londen” zoo menig schitterende partij
demonstreerden, en de schoonheden en feilen er van
in een helder licht stelden.

waar men, met een
dam en opoffering der dam op g8, met het paard op
f7 een verstikt mat geeft. „Zie oom,” zeide hij tegen.

Prof. de Groot was eene aangename verschijning.
Vriendelijk, wellevend, tot scherts gezind. Hij was
een dier enkele schakers, die zich onder verlies vol-
komen bezat, en nooit zijn tegenstander door lach of
triumphkreeten, na eene overwinning, onaangenaam
aandeed. Hij bleef altijd de echt humane mensch.

Nooit maakte hij van schaken een levensdoel. Het
bleef bij hem altijd een geestesgenot en uitspanning
door inspanning. Een plotselinge dood trof hem te
midden van een werkzaam leven. Korte dagen voor
dat ongeval zag ik hem voorbij rijden, buiten op den
tram staande. Hij groette mij, op die innemende wijze,
hem geheel eigen. Ik zag hem niet weer. In hem ver-
loor het noorden een geniaal, talentvol schaker, de
kalender een ijverig medewerker. R. I. P.

WINSCHOTEN, 1 Nov. 1884.

Dr. T. HAAKMA TRESLING.

 Ondergeteekende verzoekt allen, die
in het bezit zijn van partijen, door
wijlen Prof. C. P. Hofstede de Groot gespeeld,
hem daarvan een afschrift te doen toekomen.
Opgave van de tegenpartij, van plaats en tijd
der gespeelde partijen is daarbij zeer gewenscht.
Het voorgeschoten port zal gaarne vergoed worden.

GRONINGEN, U 76, Februari 1885.

C. HOFSTEDE DE GROOT,

(lit. Stud.)

IN MEMORIAM.

Prof. dr. C. P. Hofstede de Groot is ons ontvallen door den onverbiddeijken dood, die hem in den nog krachtigen leeftijd van 55 jaren wegrukte. Getrouw medewerker van onzen schaakkalender, gelukkig beoefenaar van dat edele spel, een van de sterkste Nederlandsche schakers, verdient hij meer dan menig een woord van hulde, zijner nagedachtenis gewijd.

Reeds op prillen leeftijd leerde zijn vader, professor dr. P. Hofstede de Groot, hem de eerste regels van het schaakspel en spoedig was hij zijn leermeester over het hoofd gegroeid. Dit is zeker, dat hij als student alle zijne tegenstanders sloeg. Hij speelde veel met Lunsingh Meijer, naderhand predikant in Assen, met Mr. Eekhout, met dr. Baehr, met den toenmaligen student, het naderhand zoo beroemde kamerlid, Mr. S. van Houten, met Mr. Cremers, naderhand minister e.a.

In het laatst van 1854 werd er een schaakwedstrijd gehouden tusschen Groninger studenten, waaraan door 82 student-schakers werd deelgenomen; de Groot sloeg al zijne tegenstanders en kreeg den laten prijs, terwijl van Houten, die twee achtereenvolgende spellen tegen hem verloor, den tweeden prijs behaalde. Naderhand vinden wij hem terug in Wirdum (prov. Gron.), waar hij in dr. N. Rutgers van Uithuizen een waardigen tegenstander vond. Van Dwingeloo uit, waar hij naderhand metterwoon gevestigd was, zijn mij geene berichten geworden, maar beroepen als predikant te Kampen, vinden wij hem weer als de ziel en sterkste speler van het schaakgezelschap „Palamedes,” 't welk o.a. eenige correspondentie-partijen met „Gouda” speelde, waaraan buiten hem nog deelnamen de h.h. Belmer, dr. J. W. de Groot, Oudejijk, Haeremans en Hensliware.

Wat zijn bij de opzetting van den Ned. Schaakbonds sloot hij zich daarbij aan en nam aan den 1en schaakwedstrijd deel in 's Gravenhage, 1878, waar hij van

12 medestrijders den 8en prijs behaalde, een schaaktafeltje met de werken van Staunton. Na dien tijd heeft hij nooit weder deelgenomen aan den jaarlijkschen wedstrijd van den Ned. Bond. Doch voor zooverre zijne bezigheden het vergunden, zocht hij hier en daar de Ned. schakers op, hetzij in de witte sociëteit, in den Haag, of in het leeskabinet te Rotterdam, of in eene der schaaklocalen te Amsterdam, waar hij beurtelings met de Vogel, prof. Baehr, Dupré en anderen menige lans brak; ook de heeren Blank te Gouda, ter Haar te IJsselstein en dr. C. P. de Groot maakten kennis met zijn schaaktalent. Ook ondergeteekende had het genoegen eenige partijen met hem te spelen, waaronder ééne correspondentie-partij, die, met het Schotsche gambiet begonnen, door hem op eene schitterende wijze werd gewonnen. Voor het bord heb ik van die drie partijen slecht ééne kunnen winnen. Ook met de schaakmatadors prof. Anderssen en Zukertort maakte hij op het schaakbord kennis. In het kort, er zullen weinig Nederl. schakers zijn, die met een grooter aantal personen in hun leven den edelen strijd op het bonte ruitenveld hebben gestreden.

Dat hij met zijnen zoon, den lit. student te Groningen, menige partij voor het bord en per correspondentie speelde, behoeft geen betoog.

Zijn stijl als schaker was schitterend. Hij had niets van een schaakschuiver. Goed vertrouwd met de theorie van het spel, was hij er geen slaaf van, ja hij hield er van zijn vijand door ontheoretische zetten in de war te brengen. Hieraan dankte hij menige overwinning, maar tegen sterke spelers ook menig verlies. Steeds zocht hij naar schoone combinaties. Ik herinner mij nog eene partij van hem, waarin ik hem mat hoopte te zetten in drie of vijf zetten, in die bekende positie, waar men, door gespeel dubbel schaak met paard en dam en opoffering der dam op g8, met het paard op f7 een verstikt mat geeft. „Zie oom,” zeide hij tegen

dr. C. H. van Herwerden, onzen gastheer en wederzijdschen oom, „nu zou Tresling mij in drie zetten mat kunnen geven, maar mijne batterij komt eerder in werking, dan de zijne, ik annonceer mat in 4 zetten.” En zoo gebeurde het, zeer tot mijne teleurstelling.

Door hem gespeelde partijen zijn er verschillende geplaatst in Sissa, in den Noordelijken Schaakkalender, ook enkelen in de Deutsche Schach-Zeitung. Hij scheen niet tot de vrienden van de redacteurs van Sissa te behooren. Zijne partijen werden scherp gekritiseerd, en men vond schaars een woord van lof. Dat ziet men meer. De Deutsche Schach-Zeitung is ook karig in het bewierrooken van den genialen Blackburne.

Partijkritiek was hem toevertrouwd, men denke aan de vele door hem in de Prov. Gron. Courant gekritiseerde meesterpartijen, o.a. die, welke onder den titel „De schakers in Londen” zoo menig schitterende partij demonstreerden, en de schoonheden en feilen er van in een helder licht stelden.

Prof. de Groot was eene aangename verschijning. Vriendelijk, wellevend, tot scherts gezind. Hij was een dier enkele schakers, die zich onder verlies volkomen bezat, en nooit zijn tegenstander door lach of triomfkreeten, na eene overwinning, onaangenaam aandoed. Hij bleef altijd de echt humane mensch.

Nooit maakte hij van schaken een levensdoel. Het bleef bij hem altijd een geestesgonot en uitspanning door inspanning. Een plotselinge dood trof hem te midden van een werkzaam leven. Korte dagen voor dat ongeval zag ik hem voorbij rijden, buiten op den tram staande. Hij groette mij, op die innemende wijze, hem geheel eigen. Ik zag hem niet weer. In hem verloor het noorden een geniaal, talentvol schaker, de kalender een ijverig medewerker. R. I. P.

WINSCHOTEN, 1 Nov. 1884.

Dr. T. HAAKMA TRESLING.

 Ondergeteekende verzoekt allen, die in het bezit zijn van partijen, door wijlen Prof. C. P. Hofstede de Groot gespeeld, hem daarvan een afschrift te doen toekomen. Opgave van de tegenpartij, van plaats en tijd der gespeelde partijen is daarbij zeer gewenscht. Het voorgeschoten port zal gaarne vergoed worden.

GRONINGEN, U 76, Februari 1885.

C. HOFSTEDÉ DE GROOT,
(lett. Stud.)

In 1863 was zijn zoon Cornelis geboren. Deze ging in 1880 voor zijn gezondheid naar Zwitserland en voltooide daar zijn gymnasium opleiding. Daarna ging hij in Leipzig kunstgeschiedenis studeren. De twee jaar oudere Rudolph Loman was daar juist weer vertrokken, teruggefloten door zijn vader, omdat er van zijn muzikale studies weinig terecht kwam. Zijn aandacht zou er teveel uitgaan naar het schaakspel. Nu was Leipzig in die tijd een centrum van kunst en cultuur en er was een bloeiende schaakclub, Augustea. Daar deden lieden als Max Lange, von Bardeleben en von Gottschall mee aan de interne competitie en dat niveau was er in die tijd niet in ons land. In 1879 bestond de club 30 jaar en de Deutsche Schachzeitung meldt dat er "*humoristische Vorträge*" werden gehouden maar "*nicht minder anerkannt wurden Herrn Loman's Vorträge auf dem Clavier*".

Het was dus een verleidelijk klimaat waarin Cornelis terecht kwam want ook hij was een schaakliefhebber en werd dan ook lid van Augustea. Hij studeerde drie jaar in Leipzig en keerde toen terug naar Groningen op verzoek van zijn ouders die hem erg misten. Hij schreef zich in aan de universiteit als student in de klassieke letteren en hij werd een enthousiast lid van Ludendo Studemus. Hij organiseerde in 1885 een "massakamp" tegen Staunton, (zie pagina 5 van Staunton 1871-1996) en voerde een polemiek in het landelijk schaakblad Morphy over de voor- en nadelen van het bestaan van een Noordelijke Schaakbond naast de algemene Nederlandse Schaakbond. Het kan niet anders dan dat hij degene is geweest die Rudolph Loman heeft uitgenodigd om naar Groningen te komen. Behalve hun beider Leipziger verleden was Loman sr. in Amsterdam ook hoogleraar in de theologie en die waren in ons land zo gering in aantal dat de vaders elkaar ongetwijfeld goed gekend hebben. Bovendien was studeren in Leipzig in die tijd niet iets alledaags.

Inmiddels was zijn vader in 1884 plotseling overleden. Dat zal wel de reden geweest zijn dat hij nog enige tijd in Groningen bij zijn moeder bleef. Klassieke talen zal hij als een nuttig bijvak hebben beschouwd; Leipzig en de kunstgeschiedenis lieten hem echter niet meer los. Nadat hij in 1889 het candidaatsexamen in Leiden had afgelegd, vertrok hij weer naar Leipzig en promoveerde er in 1891 op de 17e-eeuwse Nederlandse schilder en schrijver Arnold Houbraken. Daarmee was hij Nederlands eerste kunsthistoricus. Enige jaren later behoorde hij tot het docentencorps van Prinses Wilhelmina.

Behalve een gedreven, energieke figuur was Cornelis, die evenals Loman zijn hele leven vrijgezel bleef, ook een eigenzinnig type, die regelmatig met collega's overhoop lag. Als directeur van het Rijksprentenkabinet nam hij in 1898 ontslag en werd free-lancer. Hij publiceerde veel en verrichtte ook expertise op het gebied van schilderijen uit de 17e eeuw. T.g.v. van de Rembrandtherdenking in 1906 verleende de universiteit van Amsterdam hem een eredoctoraat.

Als schaker treffen we hem het laatst aan in 1893 in Den Haag. Hij nam er deel aan een simultaanséance door Gunsberg, samen met een andere bekende Groningse schaker, het kamerlid Samuel van Houten, die een jaar later minister van Binnenlandse Zaken zou worden.

In 1923 ontving hij een brief van de gemeente Groningen met het aanbod om ter gelegenheid van zijn 60-ste verjaardag een straat naar hem te noemen. Dat kan mede gezien worden als dank voor een aantal schilderijen die hij aan de stad had geschonken. Men moest even zoeken naar een geschikte locatie want zo iemand past uiteraard niet tussen componisten of zeehelden. Omdat hij in de Groninger volksalmanak had gepubliceerd over Herman Collenius en Wassenbergh vond men de kade langs het Reitdiep wel geschikt. Tot die tijd heette die de Lucaskade en die naam zei toch niemand iets.

SCHOTSCH GAMBLET.

Gespeeld 22 Maart 1883, te Groningen.

C. P. Hofstede de Groot. Wit. C. Hofstede de Groot. Zwart.

1. e2—e4	e7—e5	19. Dd1—d3	Lg4+h3
2. Pg1—f3	Pb8—c6	20. g2+h3	Ta8—e8
3. d2—d4	e5+d4	21. Lc4—d5	Ld4—b6
4. Lf1—c4	Lf8—b4†	22. Ta2—g2	Pc6—e5
5. c2—c3	d4+c3	23. Dd3—c3	c7—c6 ²⁾
6. o—o	d7—d6	24. Tf1—f4	Dh4—h5
7. a2—a3	Lb4—a5	25. Ld5—b3	c6—c5
8. b2—b4	La5—b6	26. Tf4—f5	Dh5—h4
9. Pf3—g5	Fg8—h6	27. Lb3—d5	c5+b4
10. Pb1+c3	o—o	28. a3+b4	Te8—c8
11. Pc3—d5	Lb6—d4	29. Ld5+f7†	Kg8—h8
12. Ta1—a2	a7—a6	30. Dc3—b2	Tf8+f7
13. Kg1—h1	Ph6—g4	31. Tf5+f7	Dh4—e1†
14. f2—f4	h7—h6	32. Kh1—b2	De1+c1
15. h2—h3 ¹⁾	h6+g5	33. Db2+c1	Te8+c1
16. h3+g4	g5+f4	34. Tf7+g7 ³⁾	Pe5—f3†
17. Pd5+f4	Dd8—h4†	35. Kh2—g3	Kh8+g7
18. Pf4—h3	Lc8—g4	opgegeven.	

¹⁾ Een zeer zwakke zet. Het beste was f4—f5.²⁾ Deze reeks van zetten van zwart is zeer goed over-
dacht.³⁾ Doppdelijk. Bij f7+b7 had wit wellicht het spel
onbeslist kunnen maken.

SCHOTSCH GAMBLET.

C. P. Hofstede de Groot, Wit. C. Hofstede de Groot, Zwart.

1. e2—e4	e7—e5	16. f4—f5	Pg6—e7 ²⁾
2. Pg1—f3	Pb8—c6	17. Lg5+e7†	De8+e7
3. d2—d4	e5+d4	18. Pb1—d2	c7—c6
4. Lf1—c4	Lf8—b4† ¹⁾	19. Dd5—b3	De7—f7
5. c2—c3	d4+c3	20. Pd2—c4	d6—d5
6. o—o	Pg8—e7	21. Pc4—e5	Df7—e8
7. b2+c3	Lb4—c6	22. Db3—b4†	Kf8—g8
8. Pf8—g5	Pc6—e5	23. Pe5—g6	Kg8—h7
9. Pg5+f7	Pe5+f7	24. Ta1—e1 ³⁾	De8—d7
10. Lc4+f7†	Kc8—f7	25. e4—e5	Th8—e8
11. Dd1—h5†	Pe7—g6	26. e5—e6	Dd7—c7
12. Dh5+c5	d7—d6	27. Db4—g4	Lc8+e6
13. Dc5—d5†	Kf7—f8	28. f5+e6	De7—d6
14. Lc1—g5	Dd8—e8	29. Dg4—f5	Kh7—g8
15. f2—f4	h7—h6	30. e6—e7	Dd6—f6
31. Df8—b1	Df8—d6	34. Tf1+f8†	Dd6+f8
32. Pg6—f8	Te8+f8	35. Db1—g6	Opgegeven.
33. e7+f8D†	Ta8+f8		

Consultatiepartij No. 1,

gespeeld te Leipzig (in Mei 1884) tusschen

C. von Bardeleben.

Ad. Roegner.

C. Hofstede de Groot.

E. Varnin.

R. Klee.

1. e2—e4	e7—e5	8. Lb5+c6	Pe7+c6
2. c2—c3	d7—d5	9. Pb1—d2	Lf8—e7
3. Pg1—f3	Pb8—c6	10. K—o—o	K—o—o
4. Tf1—b5	f7—f6!	11. Pf3—h4 ³⁾	d5—d4
5. Dd1—a4 ¹⁾	Pg8—e7 ²⁾	12. c3+d4	e5+d4
6. d2—d3	Lc8—e6	Opgegeven ⁴⁾	
7. f—c1—e3	a7—a6		

¹⁾ De onbeleefdheid jegens de dame wordt hard gestraft²⁾ Schijnbaar niet goed, daar Lf8 er niet uit kan. Wit wordt echter
tot afruilen van Pe6 gedwongen.³⁾ Ook zonder dezen miszet staat Zwart beter.⁴⁾ De sterkste zet bij eene consultatiepartij.¹⁾ Wij kunnen nog niet toegeven, dat in deze variant
op het schotsche gambiet de 4de zet van zwart beter zoude
zijn dan de gewone zet Lf8—c5.²⁾ Het paard stond beter op e5.³⁾ Wit houdt zich reeds van de winst verzekerd anders
kon hij natuurlijk dadelijk door Pg6+h8 de kwaliteit winnen.

T. H. T.

Naschrift.

Het zal iedereen wel zo vergaan. Wanneer je kennis hebt genomen van historische verhalen zoals die over Rudolph Loman (zie het clubblad jan. 2000), ga je letten op zaken die er mee te maken hebben. In de verhalen over Loman las ik dat hij werd "teruggefloten" door zijn vader omdat er van zijn muzikale studies daar in Leipzig niet veel terecht kwam. Nu kon je in ons land in die tijd nog geen kunstgeschiedenis studeren dus Cornelis Hofstede de Groot moest wel naar het buitenland maar hoe zat dat met een studie voor beroepsmusici? Wanneer je (of je vader) hoge aspiraties koesterde kennelijk wel want in de NRC van 15-1-2001 stond een verhaal over Rotterdam-culturele hoofdstad. Daarin kwam de volgende passage voor "*Dat Brahms en andere Duitse musici in de late negentiende eeuw zo'n pregnant stempel hebben gedrukt op het muziekleven, is niet gek. Iedere Nederlander die een échte muziekvakopleiding wilde volgen ging daarvoor naar het conservatieve maar zeer goede conservatorium in Leipzig, waar het erfgoed van Schumann en Mendelssohn de dienst uitmaakte*". Volgens de verhalen haalde vader Loman zijn zoon terug en droeg hem over aan Julius Röntgen. Nu had de laatste, zeven jaar ouder dan Rudolph Loman, eveneens in Leipzig gestudeerd en hij was in 1878 benoemd als docent piano aan de muziekschool in Amsterdam, de voorloper van het conservatorium. We weten echter dat Rudolph van 1876-1879 in Leipzig vertoefde en van 1880-1883 in ieder geval regelmatig in Keulen was. Waarschijnlijk kreeg hij daar orgellessen want hij werd in 1883 immers organist van de Ned. Herv. Kerk in Londen. Ook daarover nog iets. In 2000 werd het 550-jarig bestaan van deze kerk gevierd. Het was een geschenk voor de uitgeweken protestanten uit Zuid-Nederland. De kerk in de City van Londen kreeg een bijzondere betekenis toen in mei 1940 koningin en kabinet uitweken naar Londen. De kerk werd echter in de herfst van dat jaar vernield door een Duits bombardement.

THE LUHZIN DEFENSE. Film, gebaseerd op de roman van Nabokov.

Wanneer je als schaker naar een schaakfilm gaat, is je belangstelling anders gericht dan die van niet-schakers. Twee zaken staan centraal: Je hoopt dat het geen antirelame is die ouders er toe brengt hun kinderen van het schaken af te houden en je hoopt dat leken iets opsteken van de schoonheid van het spel. Vooral geen "ik zette hem mat met loper e3-c6" e.d. Voor het eerste aspect krijgt de film een 6, voor het tweede een 4. De hoofdpersoon, een geniale schaker is uiteraard geen modale figuur maar een aardige, behoorlijk contactgestoorde figuur. De namen van wijlen Morphy, Pillsbury en Jannes van der Wal, alsmede Fischer en Ivantsjoek doemen op waarbij Ivantsjoek bij de kenners de meeste stemmen krijgt. Hij raakt verliefd en moet dan kiezen tussen huiselijk geluk of een schaakloopbaan en het eindigt wel enigszins voorspelbaar in zelfmoord. Het slot is prachtig met de stelling die in het clubblad van september 2000 vermeld is. Maar hier was een unieke gelegenheid om dat slot te laten zien middels een demonstratiebord die onderdeel van de schaakmatch uitmaakt. Dat zou echter een halve minuut extra gekost hebben en daaraan heeft een regisseur geen boodschap. Ondanks alles warm aanbevolen; ik heb me geen moment verveld. Vooral de opnamen zijn prachtig. Het doet denken aan de ook in Italië spelende film: "A room with a view". (redacteur).

Oplossingen Marsopgaven.

Met de opgaven was helaas iets misgegaan. In stelling 3 moet voor wit worden gelezen: zwart. In stelling 4 ontbreekt een wit paard op c3.

- 1). Wit speelde Pxd7 en verloor een stuk na Lxg2 vanwege de matdreiging Lb4.
- 2). Zwart speelde Pe5 maar kon na het antwoord Le2 opgeven.
- 3). Zwart speelde Lf5 maar na g2-g4-g5 was hij een stuk kwijt.
- 4). Tc8 kostte na Pxc6 een kwaliteit.

Rang	Naam	Saldo	#	+	=	-	Af	Bonus	
1	Ebels	140	17	9	2	4	2	5	Er,Ew
2	B. Romijn	144	20	9	8	3		0	
3	Steenis van	139	17	9	2	5	1	7	Er,Ew, Ax(2)
4	Hummel J	136	10	7	0	1	2	4	Ev,Ew
5	G. de Wit	136	17	9	3	4	1	0	
6	Seyen	131	16	8	2	6	0	7	Er,Ew,Ax(2)
7	Dijkhuis	126	14	6	4	4		4	V,Ax(2)
8	Zeevaarder	127	8	3	4	1	0	11	Ev(3x),Ew(2x),V
9	Wessels	121	6	2	3	1	0	11	Er(2x),Ew,V,Ax(2)
10	Hovius	125	13	5	3	5	0	12	Ev,Er,Ew(2x),Ax,v
11	Lutter	122	6	3	1	1	1		
12	Schlunke	119	13	6	1	6		6	Ev(2x),Ew,Ax
13	Zwerver	116	17	5	6	5	1	0	
14	Damen	119	5	3	0	2	0	10	Ev(2x),Er,Ew(2x)
15	Misdrom	120	20	8	4	8	0	0	
16	Kruisinga	120	13	5	2	6		11	Ev(4x),Ew,Ax(2),V
17	Bredewold	118	5	3	0	2		9	E(2x)r,Ew,Ax(2)
18	Hummel D	116	7	3	1	3		9	Ev(3x),Ew(2x)
19	Bloem	115	6	3	2	1		1	Ev
20	Davids	120	10	4	3	3		6	Ev,Er, Ax,V
21	Mooij	114	6	2	2	2		8	Ev(2x),Er, Ew, Ax
22	B. Romijn, sr.	115	11	3	6	2		0	
23	Dijkstra	115	13	4	3	6		10	Ev(4x),Ew,V, Ax
24	Koole	113	3	2	0	0	1		
25	Vos	110	14	5	3	6	0	0	
26	Mostertman	112	5	3	0	2			
27	Valiente	112	5	2	2	1		0	
28	Algra	116	3	2	0	1			
29	Jelic	111	3	1	1	1			
30	Luhrman	115	10	3	4	2	1	2	Ev(2x),
31	Offers	109	2	1	0	0	1	4	Ev,Ew
32	Pelt van	109	5	2	0	2	1	2	Ax(2)
33	Groeneveld	109	6	2	2	2			
34	Kruize	108	1	1	0	0		0	
35	v. Heuveln	105	4	1	0	3			
36	Tetteroo	107	2	0	1	1			
37	Veldman	106	1	0	0	1			
38	Vinken	105	1	0	0	1			
39	Vogelsang	105	4	1	2	1		1	Ev
40	Rellum	102	10	2	3	5		4	Ev,Er,Ax
41	Mulder	103	6	1	2	2	1	2	V
42	Serier	103	7	2	1	3	1	1	Ev
43	Jacobs	103	8	2	0	6		11	Ev,Er,Ew,V(2x),Ax
44	Gielen	102	3	0	2	0	1	0	
45	Rietveld	107	15	5	1	9	0	8	Ev(2x),Ew,V,Ax
46	Jan Eise Wieringa	102	2	1	0	1		0	
47	Hoekstra E.	102	2	1	0	1		0	
48	Logtmeijer	101	2	0	1	0	1		
49	Bouwman	100	1	0	0	1		0	
50	Alwyn v. Lubeck	97	5	1	1	3		0	
51	Nijburg	99	3	1	0	2			
52	Schreuder	96	4	1	0	3			
53	Schaafsma	96	4	1	0	3			
54	Meijer	104	12	4	1	7		4	Ew,Ev
55	Lugtenberg	103	3	1	1	1			
56	Jan vd Ploeg	103	4	1	1	2		3	Ew
57	van der Ende	94	2	0	0	2			
58	Pastor	92	5	0	1	4	0	0	
59	Ham	91	3	0	0	3		0	
60	Veenhuysen	89	9	2	0	7		0	
61	Visser	97	1			1			

Uit de KNSB competitie.

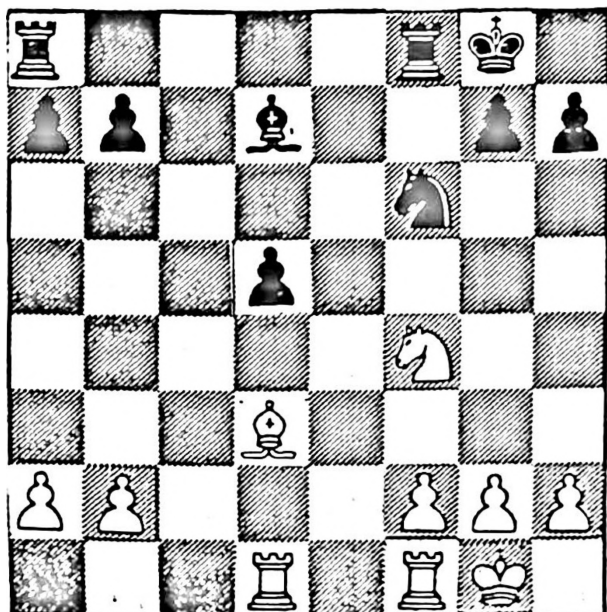
Dat Piet Mulder kan schaken weet iedereen. Als het om het puur technisch schaak gaat, staat hij zijn mannetje, ook in de 3e klasse KNSB. Menig puntje of halfje haalt hij in de rommelfase binnen. Maar vaak komt het helaas niet zo ver. Gemis aan objectiviteit, geen gevaar zien met als gevolg roekeloosheid, doen hem regelmatig de das om. In stelling 1 uit de wedstrijd tegen Unitas 2 is het weer zo ver. Vanuit een Franse Tarrasch opening staat wit iets beter door de isolani op d5 maar het heeft niet veel te betekenen. Hoewel wit op d5 dreigt te nemen is er na het voor de hand liggende Tc8 niet veel aan de hand. Bovendien kun je zo'n pion ook nog wel eens weggeven als er enige positionele compensatie tegenover staat. Voorzichtigheid en nauwkeurigheid is echter geboden! Dus niet 16..g5?? want er volgde uiteraard 17. Pxd5 met pionwinst door de penning op de diagonaal a2-g8. Dat is het moment voor Piet om wakker te worden en hij wist het klaar te krijgen om stelling 2 te bereiken. Even tellen en het zal duidelijk zijn dat na ruil op a3 de zwarte koning op tijd op c8 arriveert. Van beter kaliber is de wijze waarop Joop Hummel zijn tegenstander uittelde. In stelling 3 staan de witte stukken beter opgesteld, de zwarte dame is ongedekt; er volgde: 31. Pc4, Lf8; 32. Pe3, Pe4; 33. Tc2, Pxf2; 34. Pxd5, Pe4; 35. Tc7, Le7; 36. Pxe7, Txe7; 37. Dxf7. 1-0. Theoretisch interessant was stelling 4 uit de wedstrijd tegen Groningen 5. Poppe Dijkhuis speelde in een populaire variant van de siciliaanse draak 13..h5. Geen fout maar 13..b5 is nog beter. Waar het echter om gaat is dat het kwaliteitsoffer op c3 alleen te spelen is wanneer de loper op g7 er middels Lh6+ bij kan worden betrokken. Op dit moment gaat het dus niet vanwege g4-g5 maar na 14. gxh5 wel en was het ook aangewezen geweest. Na de schlablone zet 14..Pxh5? waren de kansen aan aan de kant van wit die deze vakkundig benutte. Met 15. Lh3 dwong hij loperruil af en vanaf dat moment was zwart in de verdediging en dat is altijd moeilijker dan aanvallen.

Uit GRONINGEN-OPEN.

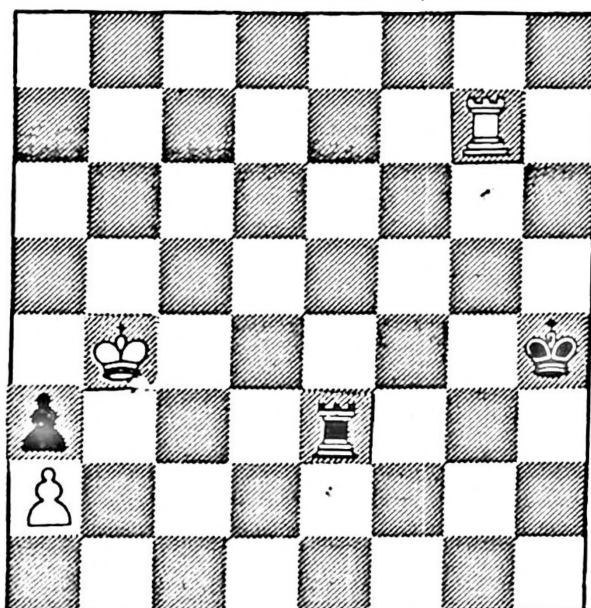
Eddie Zwerver toonde aan dat het pionoffer in het Grünfeld Indisch (pagina 20 van het vorige nummer) correct is. Hij behaalde hij er nogmaals een mooie zege mee. Dat ging als volgt: 1. d4, Pf6; 2. c4, g6; 3. Pc3, d5; 4. cxd5, Pxd5; 5. e4, Pxc3; 6. bxc3, Lg7; 7. Pf3, c5; 8. Tb1, 0-0; 9. Le2, Pc6; 10. d5!, Lxc3? 11. Ld2, Lxd2; 12. Dxd2, Pb8. Diagram 5. 13. h4, h5; 14. Dh6, Pd7; 15. Pg5. 1-0. (natuurlijk wel een cadeautje; na 13..f6 moet er nog wel geschaakt worden - red.)

Tijdens hetzelfde toernooi had Erwin van Pelt succes met de Van Steenis-Nijboer-Nekogh-Lührman variant. 1. e4, e6; 2. d4, d5; 3. e5, c5; 4. c3, Pc6; 5. Pf3, Db6; 6. b4, cxb4; 7. Ld3, h6; 8. 0-0, Ld7; 9. Ld2, bxc3; 10. Pxc3, a6; 11. Tb1, Da7; 12. Pa4, b5; 13. Pc5, Pxd4; 14. Pxd7, Pxf3+; 15. Dxf3, Dxd7; 16. Tfc1, Pe7; zie diagram 6. 17. a4, bxa4; 18. Lxa6. 1-0.

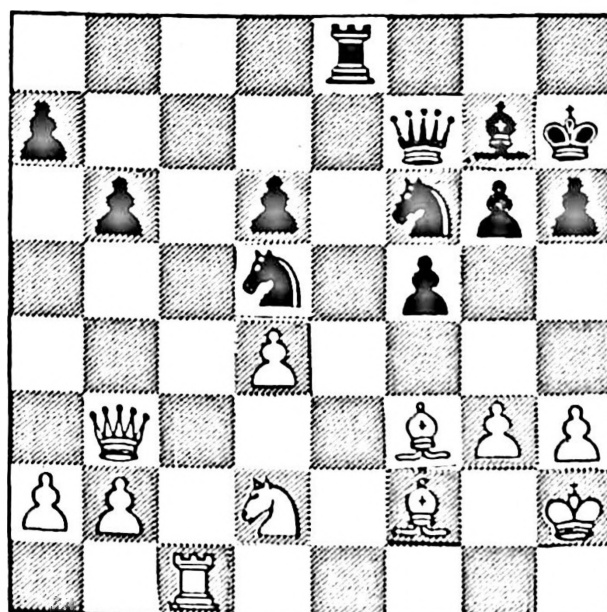
1. Bleeker (Unitas 2)-Mulder

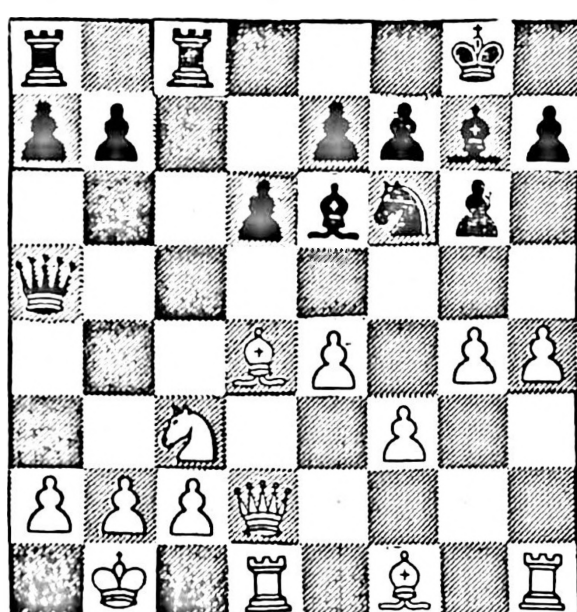
2. Bleeker (Unitas 2)-Mulder

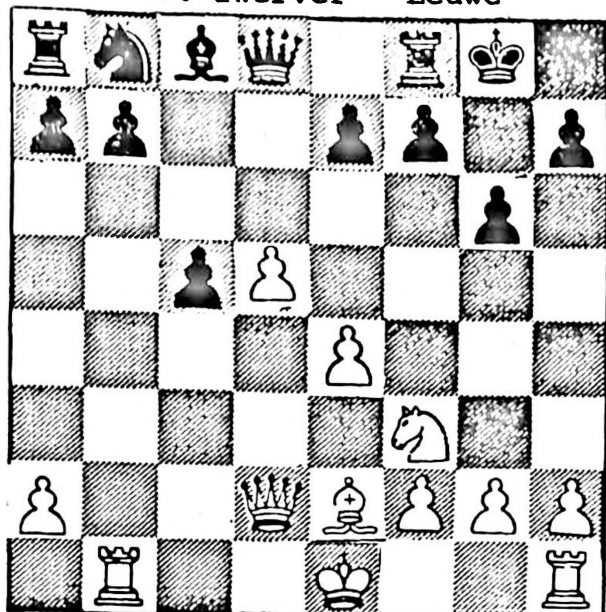
3. J.Hummel-v.d.Lei (Unitas 2)

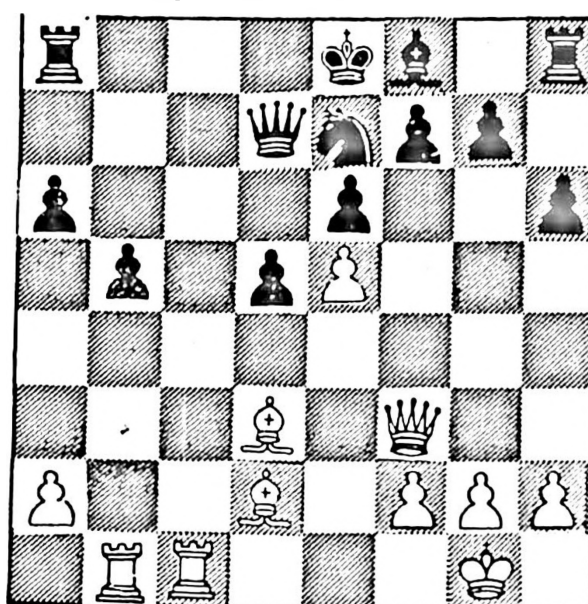
4. Soerdjan (Gron.5)-Dijkhuis

5. Zwerver - Leuwe

6. Van Pelt - Vos

Oom Frits leert zijn neefje schaken.

Op zon- en feestdagen krijgen wij vaak bezoek van oom Frits, eigenlijk Professor Doctor Max Fritz, maar wij mogen gewoon oom Frits zeggen. We keken daarom niet vreemd op toen hij ook afgelopen Zondag even langs kwam. Nu moet U weten dat oom Frits een fanatiek en redelijk goed schaker is met een geweldige kennis van openingstheorie, al vinden sommigen dat hij alleen maar rekenen kan en niet schaken als een gewoon mens. Goed, het hangt er van af wat je onder schaken verstaat. Persoonlijk denk ik dat schaken het enige is dat hij kan. Hij houdt er niet alleen van om zelf een potje te schaken, maar hij analyseert ook graag en heeft grote belangstelling voor de partijcommentaren van collega-schakers.

Toen hij binnenkwam, lag het Clubblad van Staunton van januari 2001 opengeslagen op tafel, want ik had me net verdiept in diagram 1 van p.5 met de stelling, ontstaan na de 11de zet van Wit, Txf5! uit de partijen Bilek-Gheorghiu (1968) en Hulshof-Hoeksema. Het oordeel van de commentator is kort en bondig: "en wint". Hiermee bevindt hij zich in goed gezelschap, want in de *Encyclopedia of Chess Openings* citeert Geller eveneens deze partij, plaatst een ? achter 8....0-0 en zegt dat Wit beter staat met aanval op de Zwarte koning. En Gary Lane in *Winning with the Closed Sicilian* p.51 is het daar mee eens en zegt na de aanneming van het offer: *Black is in trouble however the knight is moved or defended*. Deze auteur citeert daarna de partij Bilek-Gheorghiu in zijn geheel. (19 zetten met geforceerd mat in aantocht). Dit unaniem gunstige oordeel had mij enigszins verbaasd, want ik beschouwde en beschouw eigenlijk nog steeds de gesloten Siciliaan als een flauw soepje: Zwart heeft met 6...e5 het systeem van de grote Botwinnik gekozen en daarop volgende zetten 7...Pe7 en 8...0-0 zien er tamelijk normaal uit : het is daarom nauwelijks te begrijpen dat : *they allow a crushing onslaught against the king*, zoals Lane zegt

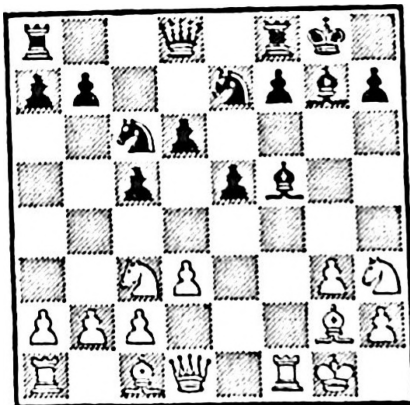
Ik was daarom dolblij toen ik de zware stap van oom Frits met zijn kennis van meer dan 300.000 partijen en van de modernste openingstheorie op het tuinpad hoorde. "Oom Frits", riep ik "een gelukkig Nieuwjaar met veel mooie partijen en wat dacht U van de stelling die ik hier op het bord heb en van de partij Bilek-Gheorghiu?" "Neef Hans, ook een gelukkig Nieuwjaar met aanzienlijk minder knoeipartijen dan het afgelopen jaar. Wat die stelling en de opening betreft, moet ik even in mijn data-base kijken. Aha, ik zie het al: eerst moeten we een kleine correctie aanbrengen op het diagram 1. van p.5, waar Wit ten onrechte voorzien is van een pion op e4. Die is nl. al geslagen door de loper. Vervolgens moeten we even de opening bekijken: het begin is heel normaal. Na 1. e4,c5; 2. Pc3,Pc6; 3. g3,g6; 4. Lg2,Lg7; 5. d3,d6; 6. f4 zitten we in wat als de hoofdvariant van het gesloten Siciliaans beschouwd kan worden. Zwart heeft hier verschillende mogelijkheden: 6....Pf6, 6....b6, maar vooral 6....e6, gevolgd door 7....Pge7, terwijl het van Botwinnik afkomstige en vaak toegepaste 6....e5 iets riskanter is. In dit laatste geval krijgen we dan de zetten 7. Ph3,Pge7; 8. 0-0, 0-0; (?) volgens Geller. Natuurlijk hebben ook na 6....e5 Wit en Zwart nog gelegenheid af te wijken, maar wij houden ons hier uitsluitend bezig met het pionoffer 9. f5 en de aanname daarvan. Dus 9. f5,gxf5; 10. exf5,Lxf5; 11. Txf5!,Pxf5; 12. Le4... Dit is weer een belangrijk kruispunt: wat doet Zwart met het aangevallen paard? Mijn openingsboom, aldus oom Frits, geeft twee mogelijkheden: het inferieure 12....Pfd4 uit de partij Bilek- Gheorghiu en het veel betere 12....Pcd4, dat de weg van de loper naar h7 blijft blokkeren. We kijken nu eerst even naar de partij Bilek-Gheorghiu, die als volgt eindigt: 13. Dh5,Te8; 14. Dxb7+, Kf8; 15. Lg5,Dd7; 16. Pd5,Te6; 17.

Tf1,Pxc2??; (Zwart stond al slecht, maar nu is het snel uit.) **18. Lg6,P2d4; 19. Lh6...** 1-0 en mat in enkele zetten. Al met al een uiterst zwakke vertoning van Florian Gheorghiu, die tijdens de Olympiade 1966 in Havana nog van Bobby Fischer wist te winnen! M.a.w. op grond van deze partij mag je geen conclusies trekken over de waarde van de openingsvariant in kwestie".

"Maar hoe gaat het nu na **12...Pcd4!?**", vroeg ik nog onder de indruk van de nuchtere visie van oom Frits op de commentaren van de grootmeesters.. "Let op", antwoordde oom Frits, "Wit staat een flinke brok hout achter en moet dus wel aanvallen. Daarom speelt hij ook hier weer zijn dame naar h5, dus **13. Dh5**. Zwart is ook gedwongen zijn dame naar het strijdtoneel te verplaatsen, **13...Df6**. Nu ontstaat na het voor de hand liggende vervolg **14. Pd5,Dg6; 15. Pe7+,Pxe7; 16.Lxg6,fxg6; 17. Dd1...** een gecompliceerde situatie met ongelijksoortig materiaal, waarin Zwart compensatie heeft voor de geringe achterstand in materiaal. Voor zover bekend zijn er geen partijen gespeeld met deze stelling."

"Bedankt oom Frits voor dit leerzame middagje. Ik denk dat ik het Gesloten Siciliaans ook weer ga spelen. Heeft U misschien nog tijd om de Franse Doorschuifvariant van Menno van Steenis tegen E.J.Hummel met mij te bekijken? Daar komen wij mensen met onze gebrekkige breintjes ook niet goed uit." "Jammer genoeg heb ik geen tijd, neef Hans, want ik moet nog naar Haren om die redacteur van jullie te adviseren bij zijn stukjes".

Neef Hans.

Stelling na 10..Lc8-f5

Hiernaast de analyse in "Schachmeisterpartien 1966-1970" gebaseerd op commentaar van Bilek in de Deutsche Schachzeitung. Onkel Fritz was helaas nog te jong om te adviseren inzake de toekenning van schoonheidsprijzen. Overigens is **12..Pc6-d4** een heel logische zet! Ik ben volledig overtuigd en een "second opinion" door oom Rebel X lijkt mij niet nodig. Na het gedwongen **17. Dh5-d1** is de zwarte stelling m.i. te prefereren. (red.)

Unbedingt notwendig war nach Bilek **10. f7—f6**, »obgleich Weiß nach **11. g3—g4!** eine sehr gute Stellung gehabt hätte«. Das Schlagen des Bauern führt zwangsläufig zum Verlust.

11. Tf1×f5!

11. Se7×f5

12. Lg2—e4

Die Schwäche des Punktes h7 wirkt sich fatal aus.

12. Sf5—d4

Auch **12. Sf5—e7** genügt nicht, weil das Läuferopfer auf h7 einen Mattangriff herbeiführt, z. B. **13. Le4×h7+ Kg8×h7 14. Dd1—h5+ Kh7—g8 15. Sh3—g5**. Mehr Schwierigkeiten bereitete lediglich der fernliegende Zug **12. Sf5×g3**, doch wäre auch dann der Vorteil des Weißen unverkennbar.

13. Dd1—h5!

Im Hinblick auf die bekannte, dennoch hübsche Wendung **13. f7—f5 14. Le4—d5+ Kg8—h8 15. Sh3—g5 h7—h8 16. Dh5—g6!** gespielt.

13. Tf8—e8

14. Dh5×h7+

14. Kg8—f8

15. Lc1—g5

15. Dd8—d7

16. Sc3—d5

16. Te8—e6

17. Ta1—f1

17. Sd4×c2

18. Le4—g6!

Bilek beendet die Partie mit zwei kräftigen Streichen. Wer **18. Te6×g6 19. Dh7×g6**, so gäbe es gegen die Drohungen **20. Lg5—e7+** und **20. Lg5—h6** keine Verteidigung.

18. Sc2—d4

19. Lg5—h6.

Schwarz gab auf. So etwas kann auch einem Großmeister zustoßen! Bilek erhielt den Schönheitspreis.

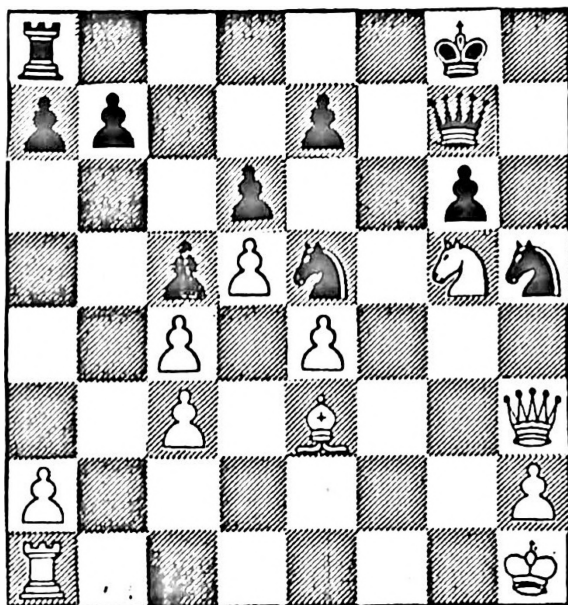
NOSBO kampioenschappen.

Joop Hummel moet via de reservegroep een plaats bemachtigen in de hoofdgroep. Dat moet mogelijk zijn. In de eerste ronde gaf hij een aardige demonstratie van het Marshall gambiet. Jan Misdorn speelt als clubkampioen van Assen wel in de hoofdgroep. In de eerste ronde permitteerde zijn tegenstander Potze zich een geweldige positionele misser in de opening. Hij werd opgerold maar op het moment van oogsten ging het mis. Wit speelde in stelling 1 21. Tf1? en nu kwam de zwarte toren via f8 in het spel. 22. Pe6 had daarna veel minder kracht. Juist was 21. Pe6! (verhindert 21..Tf8) en daarna 22. Tf1. Met de zwarte toren buiten spel slaat de aanval door. Nu kon zwart de aanval overnemen en was het snel gedaan. Elders in dit nummer kan hij op meerdere plaatsen troost vinden bij de gedachte dat hij niet de enige is die eenvoudigs zaken niet ziet.

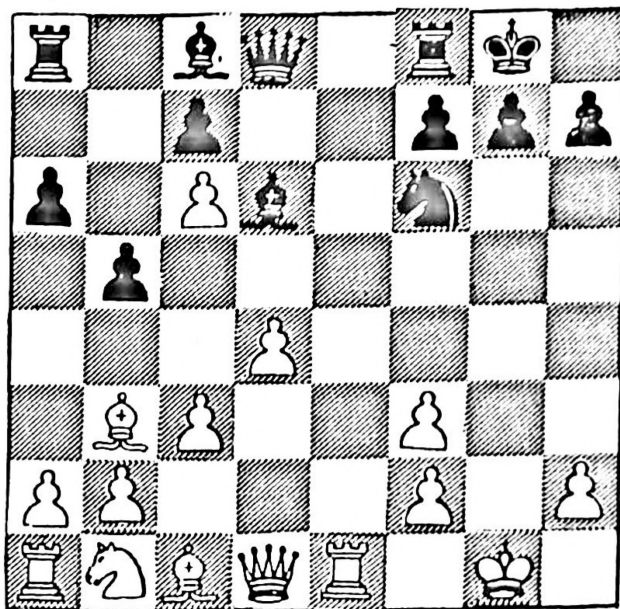
J. Mostertman - J. Hummel

1.e4,e5; 2. Pf3,Pc6; 3. Lb5,a6; 4. La4,Pf6; 5. 0-0,b5; 6. Lb3,Le7; 7. Tel,0-0; 8. c3,d5. 9. exd5,e4; Volgens Euwe, deel 10, 1964 is dit scherp en zeer gevaarlijk voor wit, maar bij voldoende kennis der mogelijkheden toch wel te weerstaan. 10. dxc6,exf3; 11. gxf3? Dat is de reden waarom dit gambiet zo geliefd is. Eén misser en je bent er geweest en vaak gaat dit zoals hier enig aardig vuurwerk gepaard. 11. d4! is noodzakelijk en dan rustig op g2 laten nemen. 11..Ld6; 12. d4. (zie diagram 2) Pg4! 13. fxg4,Dh4; 14. f4,Lxg4; 15. Dd2, (gedwongen) Tae8; 16. Txe8,Txe8 17. h3,Dg3+ 0-1.

1. J. Misdorn - R. Potze

2. J. Mostertman - J. Hummel

Zoals ik paste in het tijdperk van de grote omwentelingen.
zoals Fischer paste in het tijdperk van hippies en individualisme,
zo hoort Kramnik thuis in het tijdperk van de Dow Jones.
Wat maakt het uit of je product goed is,
als de waarde van je aandelen maar stijgt.

Kasparov

Jeugd Staunton

De Haren/Stauntontandem is als eerste geëindigd in de C-klasse van het juniorenschaak van de NOSBO. Voor Staunton kwamen Jan van der Ploeg en Jan Eise Wieringa uit. Voor Haren speelden Bram Kroonenberghs en Maarten Hemmes. Het is voor het eerste sinds jaren dat schaakclub Groningen deze klasse niet heeft gewonnen. Dat geeft aan dat de vier genoemde heren het uitstekend hebben gedaan. Een eerste plaats geeft nog geen recht op de KNSBfinale, een play off tussen de eerste vier teams zal de winnaar moeten aanwijzen. Deze play off vindt op zaterdag 7 april plaats en wordt gespeeld in het Maartens College, Hemmenlaan 2 te Haren, aanvang 13:00.

Mocht onze tandem deze play off winnen dan mag volgens de reglementen Haren/Staunton niet deelnemen aan de finale. Een raar reglement dat dus wel kwalificatie toelaat maar geen finale. Bauke Koole en Bob Romijn zullen iets bedenken wanneer er gewonnen wordt.

C-Categorie	Matchpunten	Bordpunten
1 Haren/Staunton	13	23
2 Groningen	11	21
3 Assen	8	14
4 Oostermoer	7	15
5 HSP	7	14
6 Lewenborg	5	6
7 Veendam RDW	3	7
8 Leek	2	6

C-Categorie

De eerste vier teams hebben zich geplaatst voor de play offs.

Gehannes

Ik citeer uit het clubblad van januari 2001:

"Behalve figuurlijk voelden we ons ook letterlijk onbehaaglijk want de verwarming was niet aangezet. Dat was het gevolg van gehannes over het Staunton jeugdtoernooi waarbij iemand namen noemen we niet - had meegedeeld dat dit toernooi bij nader inzien toch niet op 18 november maar op 4 november zou plaats vinden en daarop had de BSV een streep gehaald door Staunton 18 november. Gelukkig had men de zaal niet aan anderen vergeven; misschien zijn we hier gered door de intocht van Sint-Nicolaas."

Wat was hier aan de hand?

Het is Staunton gelukt om weer eens een toernooi te organiseren! En wanneer was dat voor het laatst? Toch is deze gebeurtenis aan de meeste senioren voorbij gegaan. Tijdens de ALV bleek al dat er nauwelijks interesse was om zich in te zetten voor de jeugd.

Er heeft wel een verslag gestaan over dit toernooi in een vorig clubblad. De oplettende lezer had gemerkt dat de nummers een en twee in de hoogste groep Staunton jeugdeden waren. Ook heb ik tijdens dit toernooi tal van positieve reacties ontvangen over de organisatie en locatie van het toernooi. Je ontmoet tijdens zo'n toernooi vaders en moeders waarvan de jeugd heeft leren schaken, deze mensen vond ik goed bij Staunton passen en als zij voor een lidmaatschap zouden kiezen dan is dat voor Staunton natuurlijk goed. En wie weet ontwikkelen jeugdspelers zich tot volwaardige KNSB-spelers. Allemaal dingen die ik hier niet hoeft uit te leggen.

En dat allemaal vanwege het "gehannes" van de jeugdleider Bauke Koole die ik hier wel bij naam durf te noemen, want dat "gehannes" heeft Staunton meer goed gedaan dan het gehannes van ons onvolprezen eerste team op 18 november jl.

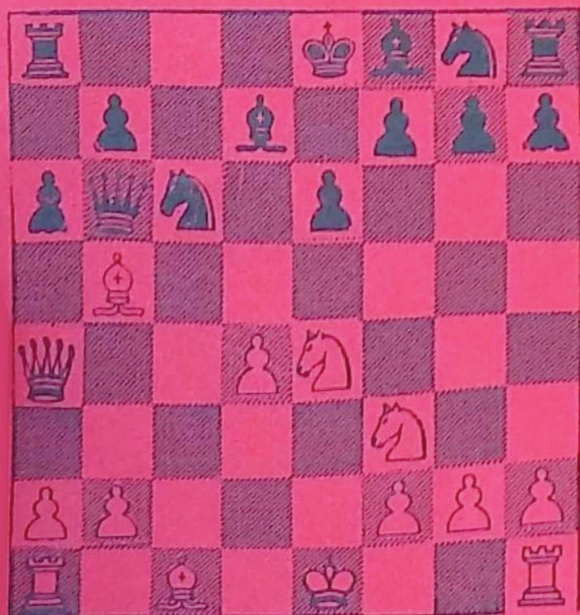
De steller van deze passage was bovendien de hoofdpersoon van veel gehannes op de bewuste dag zelf en alleen al daarom was deze passage ongepast. Mijn verontschuldiging.

(redacteur)

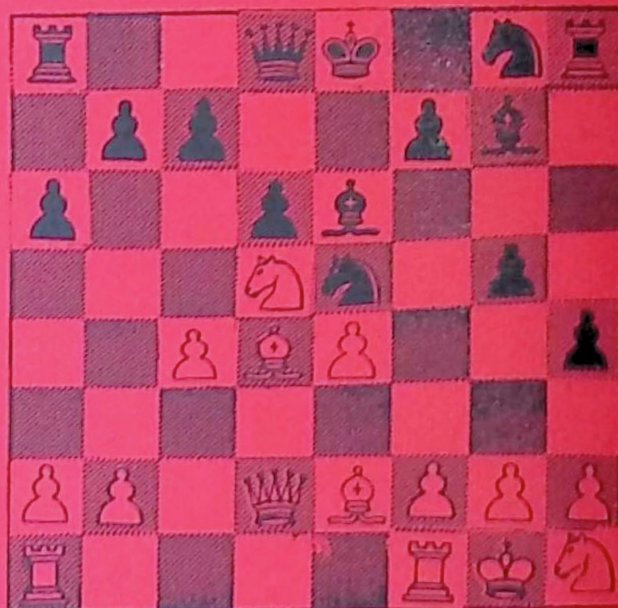
Marsopgaven. Nogmaals: John Nunn's Chess Puzzle Book.

John Nunn vergeleek de toernooien Karsbad 1911 en Biel 1993 en de conclusie was dat het niveau van het eerste toernooi (en het toernooiboek) toch wel erg laag was. Daar zijn kritische kanttekeningen bij te maken maar we beperken ons hier tot enkele voorbeelden. Een zekere Süchting behaalde in dit toernooi $11\frac{1}{2}$ uit 25. In stelling 1 beantwoordde hij tegen een ster in opkomst 9..a6 met 10. 0-0?? en speelde na het automatische antwoord nog 20 zetten door. Zijn blunder in stelling 2 mag er ook zijn. Na het antwoord op 18..c6?? gaf hij echter twee zetten later op. In stelling 3 is het een erkende grootmeester uit die tijd die niets beters kon verzinnen dan het slappe 20. Dxf6? en niet verder kwam dan remise. Kunt U iets krachtadigers vinden dat meer kansen biedt? In stelling 4 is iets dergelijks aan de hand. Wit speelde 17. Le2? maar elders in dit nummer laat b.v. Eddie Zwerver zien dat je zo'n stelling toch wat energiever moet aanpakken zodat Tartakower er niet, zoals in deze partij met een blauw oog, i.c. remise, zou zijn afgekomen.

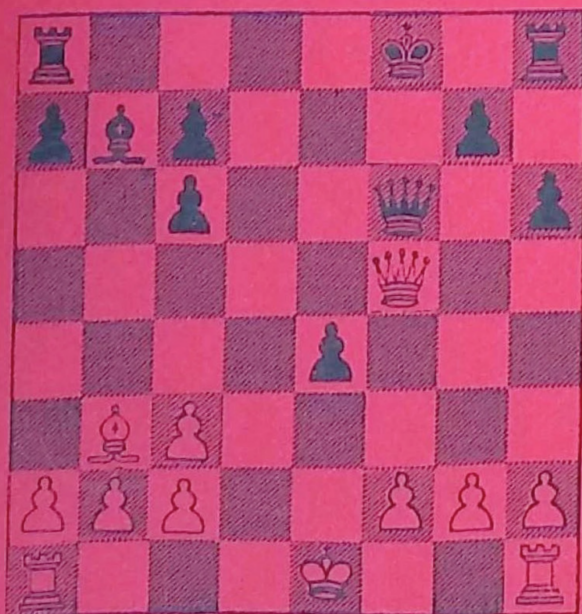
1. Süchting - Aljechin

2. Teichmann - Süchting

3. Tartakower - Leonardt

4. P.Johner - Tartakower

